

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

GAMBLERSTVÍ JAKO KRIMINOGENNÍ FAKTOR

Autor práce: Adam Šimice, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Josef Vlček

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Adam Šimice, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Gamblerství jako kriminogenní faktor

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Gambling as a Criminogen Factor

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): PhDr. Josef Vlček

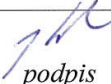
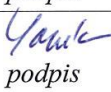

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2021

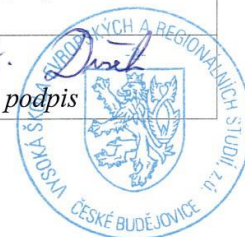
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bude detekce preventivních opatření, které stát přijímá v rámci potírání sociálně patologických jevů v návaznosti na hazardní hraní. Vedlejším cílem bude empirické průzkumné šetření za účelem zjištění, v jaké míře a jakých trestných činů se dopouštějí respondenti ve spojitosti s hazardním hraním.

Student: Adam Šimice, DiS.	24.10.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: PhDr. Josef Vlček	24.10.2021 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6.12.2021 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	8.12.2021 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14.12.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Josefovi Vlčkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠIMICE, A. *Gamblerství jako kriminogenní faktor: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 66 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Josef Vlček.

Klíčová slova: gambler, hazard, kriminogenní faktor, patologický hráč, závislost

Bakalářská práce pojednává o problematice gamblerství a její návaznosti na dopouštění se kriminogenních faktorů.

Teoretická část je zaměřena na fáze, bludy a příčiny hazardního hraní, které směřují k páchání protiprávního jednání, vázaného na tento sociálně patologický jev. Práce je mimo jiné zaměřena na zjištění situace a regulaci hazardu v České republice a také na výčet aktuálně povoleného hazardu na našem území. V souvislosti s tímto práce pojednává i o prevenci a léčbě osob, které mají s hazardním hraním problémy.

Praktická část bakalářské práce se věnuje vlastnímu, kvantitativnímu, průzkumnému šetření formou elektronického dotazníku. Snahou bylo užití stratifikovaného výběru zaměřeného na respondenty, kteří mají zkušenosti s hazardním hraním. Součástí práce je komparace mezi respondenty a také detekování protiprávního jednání respondentů v souvislosti s hazardem. V práci byly stanoveny také hypotézy. Získané datové výsledky byly zanalyzovány a přeneseny do grafické podoby.

ABSTRACT

ŠIMICE, A. *Gambling as a Criminogen Factor: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 66 pp. Supervisor: PhDr. Josef Vlček.

Key words: criminogenic factor, dependency, gambler, gambling, pathological gambler

The bachelor thesis deals with the issue of gambling and its connection to the commission of criminogenic factors.

The theoretical part focuses on the phases, delusions and causes of gambling, which tend to commit an unlawful act linked to this socially pathological phenomenon. Among other things, the thesis is focused on determining the situation and regulation of gambling in the Czech Republic and also on the list of currently permitted gambling in our territory. In connection with this, the thesis also deals with the prevention and treatment of people who have problems with gambling.

The practical part of the bachelor thesis is devoted to its own, quantitative, exploratory survey in the form of an electronic questionnaire. The aim was to use stratified selection aimed at respondents who have experience with gambling. Part of the thesis is a comparison between respondents and also to detect the unlawful conduct of respondents in connection with gambling. Hypotheses were also established in the thesis. The obtained data results were analyzed and transferred into graphic form.

OBSAH

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Teoretický základ	11
2.1 Gamblerství	11
2.2 Kriminologie	12
2.3 Kriminogenní faktory	13
3 Problematika gamblerství	14
3.1 Příčiny vzniku gamblerství.....	15
3.2 Fáze gamblerství.....	18
3.3 Bludy gamblerství	20
3.4 Trestná činnost spojená s gamblerstvím.....	22
3.5 Prevence	23
3.6 Léčba patologického hráče	27
4 Regulace hazardních her v České republice.....	31
4.1 Dozorující orgány.....	31
4.2 Definice hazardní hry	32
4.3 Druhy hazardních her	32
4.4 Herna	33
4.5 Kasino.....	33
4.6 Sebeomezující opatření	34
4.7 Povolovací řízení.....	34
5 Situace hazardu v České republice.....	35
5.1 Rejstřík vyloučených osob na hazardním hraní	35
5.2 Statistika výroční zprávy hazardního hraní za rok 2019	37
5.3 Statistika výroční zprávy hazardního hraní za rok 2020	37
5.4 Statistický vývoj hazardu v České republice.....	37
5.5 Reakce provozovatelů na regulaci hazardu v České republice	38

6	Metodika praktické části	40
6.1	Cíl dotazníkového šetření	40
6.2	Technika sběru dat.....	40
6.3	Hypotézy	41
6.4	Vyhodnocení dat.....	41
6.5	Vyhodnocení hypotéz.....	53
6.6	Vlastní návrh na prevenci v souvislosti s hazardním hraním	53
6.7	Shrnutí praktické části	54
	Závěr.....	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam grafů a tabulek	61
	Seznam příloh	61

Úvod

Většina z nás může mít ve svém okruhu známých osobu, které se předmětné téma týká, či dokonce sama poznala strasti hazardního hraní, ač už v počáteční nebo v pokročilé fázi. Důsledkem hazardního hraní může být snazší uchýlovat se k páchání protiprávního jednání a upadat ve společnosti do postavení recidivisty nebo jinak kriminálně závadové osoby, jež je spjatá s nedostatkem finančních prostředků a s nárůstem dluhů.

Gamblerství neboli patologické hráčství je závažnou problematikou nejen v České republice, ale i po celém světě. Adrenalin, vzrušení a touha po rychlém obohacení mohou být hlavní motivací pro prohlubování svojí závislosti na této činnosti. Společnost tento nemalý problém nevnímá do okamžiku, než ji zasáhne také do jejího života. A to buď ve formě patologického hráčství, či ve formě přímé nebo nepřímé oběti, na které byl v důsledku hazardního hraní spáchán protiprávní čin.

Autor se rozhodl zvolit téma bakalářské práce na základě prožitků a zkušeností, se kterými se setkal již v mladistvém věku. Část z jeho vrstevníků neměla problém si hazardní hry vyzkoušet, a to ještě před dovršením své plnoletosti. Někteří jedinci gamblerství časem propadli a vlivem dalších faktorů, zejména drog a ztráty zázemí, se stali pro společnost nebezpečnými. Jejich jednání v zoufalé situaci bylo často řešeno především majetkovou a násilnou trestnou činností, jejímž výsledkem byl nepodmíněný trest odnětí svobody uložený ze strany soudu. I autor musí konstatovat, že měl možnost zažít strasti hazardního hraní. Při psaní této práce měl možnost uvědomit si, jak na tenké hranici člověk balancuje a jak snadno lze propadnout fázím a bludům gamblerství. Problematika gamblerství je velice citlivé téma a týká se osob napříč společnostmi. Ač už jde o osobu kriminálně závadovou, známé sportovce, či jiné významné osobnosti. Mnoho osob mající problémy s hazardním hraním si nechce připustit, že už je jejich jednání přes čáru a že směřují do pasti, která se jen víc a víc prohlubuje. Často je tento nemalý problém podceňován až do doby, než se osoba dopustí jednání, které je již škodlivé jak pro ni, tak pro společnost.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce na téma gamblerství jako kriminogenní faktor se skládá z teoretické a praktické části. Teoretickou část tvoří čtyři kapitoly. V první kapitole jsou přiblíženy pojmy gamblerství, kriminologie a kriminogenní faktory. Druhá kapitola již poukazuje na problematiku gamblerství, mimo jiné na její vznik, fáze a trestnou činnost, která se na tento sociálně patologický jev váže. Součástí této kapitoly je i prevence a léčba v souvislosti s hazardním hraním. Třetí kapitola pojednává o regulaci hazardních her na území České republiky. Zároveň jsou představeny druhy hazardních her a povolovací řízení, která jsou potřebná pro provozování herny nebo kasina. Čtvrtá kapitola poukazuje na situaci a statistický vývoj hazardu v České republice. Dále představuje nový systém na zlepšení ochrany společnosti v rámci hazardního hraní, a to rejstřík vyloučených osob z hazardního hraní platný od 20. 12. 2020. Hlavním cílem teoretické části je vlastní detekce preventivních opatření, které vydal stát v návaznosti s hazardním hraním.

Praktická část bakalářské práce bude pojata formou vlastního, kvantitativního, průzkumného šetření s užitím stratifikované metody. Průzkumné šetření bude realizováno za pomoci anonymního elektronického dotazníku. Ten bude směřován na potencionální hazardní hráče, kteří tvoří cílovou skupinu. Účelem je filtrace zájmových osob, které se mohou anonymně podělit o své zkušenosti a strasti v oblasti hazardu. Získané datové výsledky budou zanalyzovány a přeneseny do grafické podoby. Hlavním cílem praktické části bude provedení komparace mezi dotazovanými respondenty s respondenty léčenými pro patologické hráčství, viz podkapitola 3.4. Tématem bude trestná činnost ve vztahu s gamblerstvím. Dílčím cílem je vytyčení vlastního návrhu prevence, která by mohla přispět k ochraně patologických hráčů. Detekce výše zájmu o tuto prevenci je součástí dotazníkového šetření. Dále budou jako součást práce stanoveny hypotézy ve vztahu s hazardním hraním.

2 Teoretický základ

2.1 Gamblerství

V první řadě je nutné si definovat, co vlastně gamblerství je. Gamblerství neboli patologické hráčství vychází z hazardního hraní. Výraz „To Gamble“ znamená podstoupit určité riziko ve snaze něčeho dosáhnout. Pravděpodobnost neúspěchu je přitom několikanásobně vyšší, než pravděpodobnost výhry. Patologickému hráčství mohou podléhat zejména muži. Jejich návyk k hraní hazardních her je formován již v dětství, kdy je špatně využíván volný čas. Projevy patologického hráčství jsou udávány zejména opakovaným a častým hraním, kdy již člověk nedokáže chuti hrát zabránit a postupně se svým jednáním může propadat až na dno. A to jak ve svém pracovním, tak i v osobním životě.¹

Dle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí je gamblerství řazeno mezi návykové a impulzivní poruchy, nelze ji tedy označovat jako závislost. V České republice je patologické hráčství označováno jako diagnóza F63.0.²

Příklady z praxe patologického hráčství:

„Mít u sebe větší peníze, se kterými mám větší šanci vyhrát, to mi dělalo dobře. Jiné bylo, když jsem šel hrát třeba se dvěma stovkami, To jsem byl našťvaný, že nemám víc, a měl jsem hroznou chuť hrát, až jsem se dopustil i trestného činu, abych si opatřil finance, které jsem potřeboval ke své závislosti. (Patologický hráč, 29 let)“

„Chtěl bych svůj život úplně změnit a je mi jasné, že jestli budu chtít přestat hrát automaty, budu muset také přestat pít alkohol, protože je mým hlavním spouštěčem. Když jsem střízlivý, také mě automaty moc lákají, ale za střízlivá té myšlence nepodlehnu. Nechci už nikdy šáhnout na automaty, možná jen na ty, které vaří kávu nebo se z nich sypou prezervativy. (Patologický hráč, 29 let)“³

¹ GAMBLING NEBO PATOLOGICKÉ HRÁČSTVÍ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/gambling-nebo-patologicke-problemove-hracstvi/>>.

² HAZARDNÍ HRANÍ [online]. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.hazardni-hrani.cz/article/blog/lekarny-s-poradenstvim-pri-odvykani-koureni/>>.

³ NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál, 2011, s. 26.

2.2 Kriminologie

Kriminologie je vědou o kriminalitě, o jejích pachatelích a obětech a také o její kontrole. Slovo „kriminologie“ je doslova přeloženo jako „věda o kriminalitě“. Vychází z latinského slova „crime“, tedy zločin a z řeckého slova „logos“, tedy nauka. Za jejím vznikem stojí řada úspěšných myslitelů. Cesare Beccaria s dílem „O zločinech a trestech“, John Howard s dílem „Stav věznic v Anglii a Walesu“, André-Michel Guerry a Adolphe Quelete, kteří byli považováni za zakladatele morálních statistik, což vedlo k rozvoji kriminologie. Ve druhé polovině 19. století došlo k jejímu osamostatnění a tedy k uznání kriminologie jako samostatného vědního oboru. Jedná se o vědu multidisciplinární, jelikož hraničí s dalšími vědními disciplínami, které do ní zasahují. Zejména kriminalistika, sociologie, psychologie, psychiatrie, pedagogika a trestní právo. Kriminologie je také vědou empirickou, tedy poznává jevy související s kriminalitou. Za pomoci teoretických postupů a empirických metod zkoumá kriminalitu, její pachatele, oběti a jejich vzájemný vztah, příčiny, projevy, latenci, sankční systémy, procesy kriminalizace a viktimizace, prevenci a veřejné mínění o kriminalitě. Snaží se vysvětlit příčiny zločinnosti, k čemuž využívá fakta vyplývající z oficiálních statistik, či výzkumů. Zde čerpají zejména ze zjištěných kriminogenních faktorů, díky kterým byly páčány trestné činy. Zkoumáním pachatelů a potencionálních pachatelů trestné činnosti se snaží kriminologie minimalizovat či potlačovat kriminalitu. Tu lze chápat jako souhrn trestných činů spáchaných na určitém místě za určité období. Kriminologie se snaží poznatky o pachatelích zařazovat do širších souvislostí. Zkoumá prostředí, ve kterém osoby žijí, jejich psychologický vývoj a další aspekty, díky kterým lze pachatele zařazovat do typologie a kvalifikovat jej. Kriminologie se dále zabývá viktimologií, tedy naukou o obětech trestných činů. Zde se zaměřuje na viktimnost, tedy na souhrn předpokladů osoby jak se stát či nestát obětí trestného činu. V případě procesu proměny potencionální oběti v oběť skutečnou se již jedná o viktimizaci. Ze strany státu i společnosti je úsilí kontrolovat kriminalitu a zamezovat tak páčání protiprávního jednání a to prostřednictvím represivních strategií zabývající se důsledky kriminogenního vývoje nebo preventivních strategií, které se zaměřují na kriminogenní faktory. Kriminalita je součástí sociální kontroly. Sociální kontrola je formálního a neformálního charakteru. Formální kontrolou je soud, státní zástupce a policejní orgán. Neformální kontrolou, avšak velice důležitou, je rodina, škola a veřejnost.⁴

⁴ NOVOTNÝ, O. *Kriminologie. 2., přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2004. s. 15-25.

Sociologický pohled na kriminologii se vztahuje i na takové jevy, které nejsou závislé na trestním právu, avšak mají něco společného s trestnou činností osob a je zde snaha trestné činnosti předcházet, či zamezit jejímu pokračování.⁵

2.3 Kriminogenní faktory

Jedná se o faktory, které svoji podstatou motivují a podněcují k páčání trestné činnosti. Rizikovým činitelem motivující osobu k páčání trestné činnosti může být sociálně patologické prostředí, zejména vliv rodiny, se kterou osoba přichází nejvíce do styku v nejdůležitější fázi vývoje své osobnosti. Dále to mohou být různé akce v klubech, kde jsou dalšími podporujícími faktory alkohol a drogy. Také se může jednat o recidivisty, kteří se nedokáží, či nechtějí začlenit do společnosti a vracejí se k tomu, co znají, jelikož nenaleznou motivaci žít ve společnosti dle daných zákonů státu a neuznávají normy společnosti. Další třídou mohou být nezaměstnaní, kteří leckdy pro svoji situaci nenajdou jiné řešení, než se ubírat k trestné činnosti. V neposlední řadě také obyčejná nuda jedince nebo jedinců, které motivuje k páčání trestné činnosti adrenalin. Pokud se bavíme o gamblerství jako kriminogenním faktoru, troufnu si říci zejména z praxe, že kupříkladu nastane situace, kdy osoba prohraje na technickém herním zařízení svůj měsíční příjem. Již nebude mít na zaplacení svých měsíčních výdajů, jako je jídlo, nájemné a další z poplatků. Myšlení osoby se může ubírat k získání finančních prostředků nejsnazší a nejrychlejší cestou. V této fázi již může nastupovat motivace k páčání trestné činnosti. Nejčastější formou mohou být krádeže, a to volně odložených věcí, zejména v klubech. S touto situací se často setkávají zejména mladé osoby, které v klubech bezmyšlenkovitě, bez dozoru odloží své telefony, bundy, peněženky nebo kabelky. Tímto se stávají obětí s nepatrným podílem viny, jelikož svým nedbalým jednáním motivují jiné osoby k páčání trestné činnosti. Další situace mohou být násilného charakteru, kdy osoba, která má potřebu rychle zpět získat své finanční prostředky, ať už na své poplatky nebo na další hru na technickém herním zařízení, si vybere oběť na první dojem zjevně slabší. Tu se může pokusit pod pohrůžkou násilí či násilím okrást o její cennosti.⁶

⁵ KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 1.vydání. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 1.

⁶ ZOUBKOVÁ, I. a MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. s. 14-18.

3 Problematika gamblerství

Světová zdravotnická organizace (MKN-10), formuluje patologické hráčství takto:

„Porucha spočívá v častých opakovaných epizodách hráčství, které převládají na úkor sociálních, materiálních, rodinných a pracovních hodnot a závazků. Lidé trpící touto poruchou mohou riskovat ztrátu svého zaměstnání, to, že se velmi zadluží, budou lhát nebo porušovat zákon, aby získali peníze nebo unikli placení dluhů. Postižení popisují intenzivní puzení ke hře, které lze těžko ovládnout, spolu se zaujetím myšlenkami a představami hraní a okolností, které tuto činnost doprovázejí. Toto zaujetí a puzení se často zvyšuje v období, kdy je život stresující. K diagnostickým vodítkům patří trvale se opakující hráčství, které pokračuje a často i vzrůstá navzdory nepříznivým sociálním důsledkům, jako je zchudnutí, narušené rodinné vztahy a rozkol osobního života.“⁷

Světová zdravotnická organizace v bodech shrnuje vlastnosti patologického hráče:

- Hráč má silné nutkání opakovaně se vracet k hazardní hře, které lze uspokojit pouze hraním a to nejméně v horizontu 12 měsíců.
- I přes negativní dopady, jak po finanční stránce, tak osobní, se hráč opakovaně vrací k hraní hazardních her.
- I přes opakující se prohry, které hráči ničí osobní život a způsobují mu stavy úzkosti a deprese, není schopen nutkání odolat a vrací se zpátky ke hře.
- Jedinec i ve svém volném čase přemýšlí a představuje si své hazardní hraní. Přemýšlí o možnostech, které by mohly vést k výhrám a dalším uspokojivým zážitkům v souvislosti s hraním.⁸

Americká psychiatrická asociace (DSM-IV) definuje patologické hráčství jako:

Společensky nepřizpůsobivé chování, které je odvíjeno od hraní, je udržováno a reprodukováno. Popis tohoto chování je možné ztotožnit splněním čtyř následujících rysů za poslední rok:

- Hráč žije retrospektivou, baví ho pocit vzpomínek na prožité zážitky spjaté s hazardem a uvažuje jak překonat překážky. Zejména nedostatek finančních prostředků, které ho omezují v jeho hraní.
- Pro zvýšení adrenalinu a pocitu rychlejšího uspokojení zvedá své herní vklady.

⁷ MACHOVÁ, J. a KUBÁTOVÁ, D., a kol. *Výchova ke zdraví pro učitele*. 1. vydání. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Turkyň v Ústí nad Labem, 2006. s. 74.

⁸ NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál, 2011. s. 27.

- Snaha o ovládnutí hazardní hry, o její omezení nebo úplné skoncování.
- Při pokusu o omezení hazardní hry vzniká pocit podrážděnosti a neklidu.
- Hazardní hra slouží jako nástroj pro oprostění se od svých běžných starostí a úzkosti.
- I přes prohry se následující den musí hráč vrátit s přesvědčením, že peníze získá zpět.
- Časté vymyšlení lživých příběhů pro své blízké, sloužící k zastínění patologického hráčství.
- Pro nedostatek finančních prostředků se uchyluje k trestným činům. Jsou to zejména krádeže, podvody, padělání finančních prostředků, zpronevěry.
- Kvůli hazardní hře ztrácí své zázemí, práci, rodinu a přátele.
- Spoléhá na pomoc ostatních, hlavně v poskytování finančních prostředků, čímž se částečně uspokojuje pocit viny ze situace, ve které se nachází.⁹

V těchto bodech lze nalézt podobnost se závislostí v podobě stráveného času u hazardní hry, ztráty sebekontroly, odvykací stavy a chuť na opakování i za cenu negativních následků. Lze tedy konstatovat, že patologické hráčství, ač se nedá označovat za závislost, má se závislostí spoustu podobných znaků.¹⁰

3.1 Příčiny vzniku gamblerství

K tomu, aby se stal z člověka patologický hráč, přispívá zejména biologický, psychologický a sociální faktor. Hlavní příčinou je neschopnost sebekontroly při hře.¹¹ K biologickým faktorům lze řadit rysy hráče, jeho temperament, touhu po vzrušení, zážitku a adrenalinu. K psychologickému faktoru lze přisuzovat problémy prožité v dětství, osamělost a pocit bezvýznamnosti ve společnosti. Sociálním faktorem může být špatné rodinné zázemí, naučené chování převzaté od rodiny, kdy otec je gambler a do prostředí herního prostředí bral často své dítě. Příčinou mohou být také vrstevníci, kamarádi, kteří se uchylují k danému prostředí a seznamují potencionálního patologického hráče s možnostmi hraní.¹²

⁹ NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál, 2011. s. 28-29.

¹⁰ NEŠPOR, K. *Jak překonat Hazard: Prevence, krátká intervence a léčba*. Praha: Portál, 2011. s. 29.

¹¹ DÁVIDOVÁ, M. *Patologické hráčství: výskyt, diagnostika, léčba, komplexní pohled na problematiku*. Praha: Grada Publishing, 2020. s. 17.

¹² FISCHER, S. *Sociální patologie: propedeutika*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2006. s. 25.

Vnitřní příčiny

Mnoha výzkumy bylo zjištěno, že patologičtí hráči častěji pátrají po nových zážitcích. Jedná se o extroverty, kteří na sebe rádi upoutávají pozornost něčím novým, zajímavým, riskantním. Je zde i biologická teorie o nedostatku endorfinu v těle, který by hráče uvedl do stavu uspokojení a odvrátil ho od nutkání si zahrát.

Vnější příčiny

Jedna z hlavních podmínek je daná příležitost ke hraní. V dnešní době je hraní mnohem přístupnější. Nastala sice povinnost registrace v hernách a kasinech, ale hra se přenesla převážně na internet. Nově je tedy možné se skrze mobilní telefon připojit na sázkovou kancelář Tipsport nebo Fortuna a z pohodlí svého gauče se libovolně nechat vtáhnout do virtuálního herního světa. V návaznosti na příležitost ke hraní není divu, že častými uživateli herních zařízení mohou být obsluhy v kasinech nebo hernách. Tyto osoby mohou vidět svoji příležitost v takzvaném „nasypaném automatu“. Zkoušení hrát herní zařízení po odchodu hráče, který zde prohrál větší finanční obnos. Domnívají se, že tím zvyšují pravděpodobnost své výhry. Další vnější příčinou může být stereotyp a nuda nočních směn při prázdném podniku. Případně také ovlivňování ze strany kamarádů, kteří hráče přemlouvají k dalšímu hraní. Prohry bagatelizují a motivují hráče k pokračování ve svém jednání s tím, že se jedná o spolehlivou strategii, která už musí vyjít.¹³

Nešpor rozděluje etiologii patologického hráčství na 4 hlavní odvětví:

Psychický problém - někteří lidé jsou náchylnější než jiní, a to zejména ve spojitosti s aktuální náročnou životní situací, kdy i charakteristika osoby zde hraje velkou roli. Tyto osoby pak častěji láká chťič adrenalinu, vzrušení a rizika.

Fyzický problém - u hry nedochází k silnému vzniku tělesných návykových jevů, přesto je dopad na souhrnnou formu člověka a jeho stav myslí.

Rodinný problém - prostředí rodiny, ve kterém osoba vyrůstá, ovlivňuje buď pozitivně, či negativně jeho další rozhodování v oblasti patologického hráčství.

Sociální problém - zákonné normy, zejména v oblasti hazardu, ve velké míře ovlivňují prevenci patologického hráčství¹⁴.

¹³ GAMBLING – *hráčství jako problém* [online].[cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://lubomirsmekal.cz/gambling-hracstvi-jako-problem>>.

¹⁴ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 63.

Vznik patologického hráčství můžeme členit na tyto faktory:

Biologické faktory

Jedná se o genetické předpoklady dopadající na skupinu populace, u které je větší šance na zrod patologického hráčství. Větší zastoupení patologických hráčů tvoří muži, často bývalí sportovci, nežli ženy.

„Medicinské studie poukazují na nedostatečnou funkci centra blaženosti v mozku, na úlohu dopaminových genů, nižší aktivita serotoninového systému a nedostatek endomorfínu v mozku (hormon štěstí), vyšší hladina noradrenalinu apod.“¹⁵

Psychologické faktory

Dle S. Freuda může být jedna z příčin patologického hráčství Oidipovský komplex. Nejsou potvrzeny konkrétně vybrané druhy premorbidní osobnosti ve vztahu k patologickému hráčství, avšak jsou mezi námi osoby, které snadněji podléhají lákadlu hazardního hraní. Těmito osobami mohou být jedinci, kteří se častěji a snadněji dostávají pod tlak a do stresu. Jejich mentální, psychická pohoda a schopnost se ovládat je jako sinusoida. Tyto osoby v životě mohou mít častější psychické poruchy, které nejsou schopni vyřešit a snadněji se upínají k činnostem v oblasti hazardu. Tím se tyto poruchy zvětšují, prohlubují a mohou jim vytvářet traumata a citové deprivace.

Sociální faktory

V sociálním prostředí nás může ovlivňovat a svádět mnoho podnětů, které mohou vyvolávat potřebu či chuť hrát hazardní hry. Mezi hlavní faktor bychom mohli zařadit hazardní reklamy, či poutače zaměřené zejména na technické herní zařízení. Zde je snaha o manipulaci jedince, která mu ukáže rychlý a snadný zisk. Vzhledem k jednoduchosti a představě o rychlém nabytí finančního obnosu je řada osob ochotna riskovat. Díky tomuto risku se u nich pak může vytvářet či prohlubovat sociálně patologické hráčství. Podpurným prostředkem, který zvyšuje tento nežádoucí společenský jev, je alkohol. Vlivem alkoholu může snáze docházet k odbourání strachu, či zábran a může se zvyšovat chuť riskovat a sázet za více finančních prostředků. Mezi osoby, které častěji mohou propadat hazardnímu hraní, jsou zaměstnanci heren a kasin. Častým rizikem pro zaměstnance jsou noční služby, zejména ve dnech, kdy jsou herny či kasina bez návštěvníků. Blikající světla na herních zařízeních a nuda mohou zlákat obsluhu k riskování nemalé částky, kterou jsou schopni zde prohrát. Dalšími rizikovými osobami

¹⁵ KRAUS, B., HRONCOVÁ, J. a kol. *Sociální patologie. 2. vydání.* Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2010, s. 156.

mohou být nezaměstnaní, či mladiství. Důležitým prvkem, který nás může ochránit nebo naopak zlákat k patologickému hráčství je rodina a prostředí, ve kterém osoba vyrůstá. Pokud je v rodině například otec, který již propadl hazardnímu hraní, je větším předpokladem, že se k hazardnímu hraní mohou uchýlovat i jeho potomci, sourozenci nebo další osoby, které žijí ve společné domácnosti. U mladistvých může být zvyšujícím prvkem patologického hráčství osamostatnění, kdy například v dobách svého rozvoje vzdělanosti jsou na internátním ubytování. Nejsou zde pod dohledem rodičů a jejich rozhodování může být ovlivňováno společností vrstevníků. Často pak v kombinaci s dalšími závislostmi, například alkohol a drogy, mohou navštěvovat podniky, kde se dají rychle vyhrát, ale i prohrát finanční prostředky. Zde je důležitá výchova a vzory v rodině, které mohou pomoci odolat jedinci, aby se uchýloval k nežádoucím formám závislosti.¹⁶

3.2 Fáze gamblerství

Fáze vyhrávající

Patologické hráčství, stejně jako i jiné problémy, třeba s užíváním návykových látek či alkoholismus, se projevuje zprvu nenápadným způsobem. Hráčovo hraní ještě nezasahuje tolik do jeho života, kdy hlavně sní o představách z velké výhry. V případě, že se hráči tato velká výhra zadaří, je celý proces podstatně urychlen. Jeho touha po opakování výhry je stále větší. Své sázky již nedrží při zemi, ale zvyšuje je znatelným způsobem. Příkladem by mohlo být hraní na hracích automatech. Hráč, kterému při začátku hraní stačil menší vklad, již není naplněn vidinou dosažitelného zisku. Jeho sázky se tedy začínají zvyšovat. S rostoucím ziskem může gradovat i agresivita hry a samozřejmě se také stupňuje hráčova touha po větším a větším zisku. Tímto jednáním se však může velice snadno dostat do další fáze gamblerství. Hráčský život stává samotářský. Kolektiv se mění na osoby, které hráče nesoudí, ale motivují k další hře. Případně se začne distancovat od lidí a jeho povaha se mění k samotářskému typu člověka. Zlomovým faktorem je skutečnost, kdy hráč lže svým přátelům a blízkým. Klame je a uvádí pouze úspěšné výhry. V případě, že by se zmínil o prohře, schválně uvádí ponížené a nepravdivé výše proher. Již v tomto stádiu hraní je třeba neprodleně vyhledat odbornou pomoc.¹⁷

¹⁶ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc*. Praha: NCPZ, 1994. s. 107.

¹⁷ BÁRTLOVÁ, S. *Sociální patologie*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998. s. 125.

Fáze prohrávající

Hráč v této fázi již zažívá patologické hráčství. Jeho myšlenky se ubírají převážně k hraní, se kterým nedokáže přestat. Přemýšlí, kde vzít prostředky na hraní, jaký způsob hraní zvolit. V případně častých proher se snaží hru omezovat nebo s ní skoncovat, avšak neúspěšně. I za cenu sebezničení ho touha může nutit vracet se zpět k hraní. Často se uchyluje k půjčkám a své dluhy odkládá, případně splácí další půjčkou. Se svými problémy s hraním se nerad chlubí. Přestává komunikovat s rodinou, přáteli. Svůj čas nyní tráví převážně v prostoru hracích zařízení. Může být častěji podrážděný a uzavřený pro své okolí. Neustálým prohráváním dochází k nedostatku financí na uspokojení své touhy. V souběhu s touto situací je pro něho snazší uchýlovat se k půjčkám, v horším případě ke kriminalitě. Tímto jednáním se člověk však dostává do podstatně komplikovanější fáze a tou je zoufalství.¹⁸

Fáze zoufalství

V této fázi je hráč znám orgánům činným v trestním řízení. Za své jednání již může být řešen soudem a mohou následovat tresty nebo jiná zákonná opatření. V návaznosti na tuto skutečnost hrozí ztráta rodiny a svých blízkých. Jeho půjčky pro něho mohou být už v neřešitelné fázi a místo pokusu o splacení se může uchýlovat jen k hazardnímu hraní. Propadání panice a depresím se stává denní rutinou. Jeho život se mu hroutlí jako domeček z karet. Své finanční problémy může často řešit trestnými činy, jako jsou krádeže, podvody, zpronevěra nebo dokonce padělání finančních prostředků. Jeho zdravotní stav se zhoršuje, do života mu mohou zasahovat i další návykové látky, zejména drogy a alkohol. Fáze se může překlomit do beznaděje.

Fáze beznaděje

Hráč v této fázi často již přišel o vše. Jeho život se uchyluje k opakované trestné činnosti. Zdravotní a psychický stav je na bodu, kdy může uvažovat o sebevraždě.

„Ačkoli jsou jasné důkazy o spojení drog s trestnou činností, míra a důvody trestné činnosti kvůli užívání drog jsou velmi složitým problémem. Existuje celá řada různých způsobů, jak je užívání drog teoreticky spojeno s kriminálním chováním, a existují výzkumné důkazy, které podporují různé pohledy (překlad autora).“¹⁹

¹⁸ POKORNÝ, V., TELCOVÁ J. a TOMKO, A. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 14.

¹⁹ „Although the evidence is clear that drugs and crime are connected, the reason for that connection and the extent to which drug use causes crime, are very complex issues. There are a number of different ways

Doba procesu patologického hráče

U každého je tato doba individuální. Záleží zde i na vyzrálosti jedince. U nezletilých osob je tento proces podstatně rychlejší. Zpravidla nezletilému stačí měsíce nebo týdny, aby se stal patologickým hráčem. U dospělé osoby to může být otázka jednoho roku až tří let, než padne až na dno. Ukázkou je výpověď patnáctiletého chlapce, který si prošel až do fáze prohrávající. Otec ho přivedl na léčení poté, co zjistil, že chlapec hraje hazardní hry a opakovaně krade peníze z domova i od sousedů.

„Když jsem hrál poprvé, tak jsem vyhrál. Začalo se mi to líbit a tak jsem chodil hrát častěji. Ze začátku jen za malé částky a pak za velké. Někdy to vyšlo, ale většinou ne. Když už jsem prohrával dost peněz, hrál jsem dál a říkal jsem si, že teď už to musí vyjít, ale stejně to nevyšlo.“²⁰

3.3 Bludy gamblerství

Blud o rychlém zbohatnutí

Efekt „Monte Carlo“ – vychází z četnosti minulých výherních událostí, odvozuje pravděpodobnost budoucí výhry. Patologický hráč je nabuzen pocitem, že jeho předchozí velká výhra musí přijít opět. Avšak v hazardu je nepsaným pravidlem, že větší výhra je obvykle následována velkou prohrou. Hráč má poté pocit, že musí opět vyhrát, aby vrátil prohranou část zpět a mohl ulevit svému svědomí, tímto se jeho touha po hazardní hře prohlubuje.

Blud o zajímavosti hry a adrenalinu z riskování

Hráče naplňuje pocit být v prostředí hazardních her, zvláště u hracích automatů, kde je lákán blikajícím prostředím nebo adrenalinovým prožitkem z vysoké výhry. Hra je pro něj zábavným vyplněním jeho volného času. Možnosti hry ho natolik upoutávají, že je ochoten svůj kredit bezmyšlenkovitě doplňovat vkládáním dalších finančních prostředků.

Blud spořitelny

Hraní hazardních her se dá vlastně přirovnat k úrokové půjčce od banky. Hráč vyhraje výhru např. v herně, což v tomto případě lze přirovnat k úrokové půjčce od

that drug use is theorized to link to criminal behavior, and there is research evidence that support various perspectives.”

BELENKO, Steven R. a SPOHN, C. *Drugs, crime, and justice*. Los Angeles: Sage, 2015. s. 7.

²⁰ NEŠPOR, K. *Už jsem prohrál dost*. [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://FILES.AURITUS.CZ//200000165-561AF57145/UZ-JSEM-PROHRAL-DOST.PDF>>. s. 14.

banky. Tuto výhru s největší pravděpodobností v následujících dnech prohraje zpět v herně nebo v jiném hracím prostředí. Mylně se domnívá, že „zapůjčené/vyhrané“ peníze vrací zpět. Zapomíná, že herna není spořitelna. Patologický hráč doufá, že by mohl své prohrané peníze hrou opět získat. Bohužel ve většině případů hráči prohrají více peněz, než kolik byla předchozí výhra a tím jsou myšleny ony zmíněné úroky, které jsou stanoveny i v bance. Hráči často věří, že své prohrané peníze jednou vyhrají zpět a že jejich prohrané vklady byly v hracím zařízení pouze uloženy k pozdějšímu vyzvednutí.

Blud o sebekontrolě a vlastní genialitě

Jedná se o přesvědčení, že na výsledek hry má hráč podstatně větší vliv. Má iluzi, že výhry dosahuje svými vlastními schopnostmi. Je schopen uvěřit i svému přesvědčení, že dokáže obelstít hru. Hlavně u rulety se užíval tzv. Fibonacciho systém, sázka na jednu barvu. V případě prohry zvedá hráč svůj vklad o dvojnásobek předchozího vkladu. Tato strategie byla jeden čas velice oblíbená. Nemnoho hráčům docházelo, že nevyherní barva může být točena i 10x za sebou. V případě sázky za 100 Kč by se tedy vklad musel vyšplhat až na 102 400 Kč.

Příklad rulety:

1. Vklad 100 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
2. Vklad 200 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
3. Vklad 400 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
4. Vklad 800 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
5. Vklad 1 600 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
6. Vklad 3 200 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
7. Vklad 6 400 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
8. Vklad 12 800 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
9. Vklad 25 600 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x
10. Vklad 51 200 Kč, červená barva – prohra, vklad znásobíme 2x = 102 400 Kč.

A tak stále dokola, hráč se díky jedné výhře tímto způsobem může dostat zpět na svůj počáteční herní vklad, avšak investice v porovnání s výhrou je velice nevýnosná.²¹

²¹ Fibonacci systém [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://ruleta-systemy.com/fibonacci.htm>>.

Blud o úniku od starostí a odreagování

Jde o snahu hraním zastínit problém, který má hráč ve svém vztahu, v práci, v rodině. Po dobu hraní si nepřipouští své strasti, kdy si však neuvědomuje, že další prohry jen přispívají ke zhoršení stávajících problémů.²²

Blud o štedrých automatech a těsné prohry

Představa o tom, že nové hry na hracích automatech musí zákonitě rozdávat výhry, aby nalákaly co nejvíce hráčů. V případě těsného neúspěchu výhry, například na válci, kdy padnou dva ze tří bonusů, je tato teorie posilována a hráč je více motivován k dalšímu hraní.²³

3.4 Trestná činnost spojená s gamblerským

Není vedena žádná evidence či statistický přehled v orgánech vymáhající právo. Statistika o páchaní trestné činnosti je přebrána ze studie Patologictí hráči v léčbě, kterou vytvořilo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislost na hazardním hraní. Dle studie a dotazování při léčbě patologických hráčů byla zjištěna kriminální statistika respondentů, které se dopustili v roce 2017 a 2019 (vedena vždy jednou za dva roky), aby měli finanční prostředky na hraní hazardních her.

Tabulka 1: Kriminalita páchaná hráči hazardních her²⁴

Trestné činy	Rok 2017	Rok 2019
Krádež	43%	51%
Podvod	29%	37%
Zpronevěra	27%	33%
Výroba či prodej drog	24%	28%
Loupež	8%	12%
Jiná kriminální činnost	3%	3%

Protiprávní jednání činilo 8 % výdělku patologických hráčů za poslední rok před začátkem léčení.

²² GAMBLING NEBO PATOLOGICKÉ HRÁŘSTVÍ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/gambling-nebo-patologicke-problemove-hracstvi/>>.

²³ NEŠPOR, K. *Už jsem prohrál dost.* [online]. [cit. 2020-10-30]. Dostupné z WWW: <<http://files.auritus.cz//200000165-561AF57145/uz-jsem-prohral-dost.pdf>>. s. 22.

²⁴ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019.* MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2020. s. 102.

„Na odborném semináři označili policisté z Jižního Města v Praze právě hazardní hru za častý důvod toho, proč nezletilí pachatelé vykrádají auta. U dětí a dospívajících vznikají závislosti všeho druhu a také patologické hráčství mnohem rychleji. Ale pozor: americkým tiskem proběhla zpráva o starci, patologickém hráči, který prohrál svoji rentu. Zcela bez prostředků a zoufalý sebral vnukovi dětskou pistoli z umělé hmoty a šel vyloupit banku. V bance mu dali zvláštní peníze, které na ulici vybuchly. Do té doby bezúhonný penzista se pak na stará kolena ocitl ve vězení.“²⁵

3.5 Prevence

Prevenci lze chápat jako ochranu předem. Lze ji vysvětlit i jako opatření, které má za cíl předcházet zrodu nevídaným úkazům. V České republice není předpoklad, že by se patologičtí hráči vyskytovali mezi mladistvými. Patologické hráčství je spojováno spíše s dospělou generací hráčů. Celosvětově je však právě mladistvá populace skrytou hrozbou, která může následným generacím zasahovat do rodinného života.²⁶ Prevence cílí ke konkrétním restrikcím. Jde o snahu snížit nabídku návykových látek a návykových aktivit. Z hodnot studií plyne, že snížením nabídky po návykových látkách a prostor sloužících k hraní hazardních her došlo k omezení kriminogenních faktorů a trestných činů.²⁷

Primární prevence

Je namířena na celou společnost. Jejím cílem je vytvořit takové podmínky, aby nedocházelo k páchání trestné činnosti. Orientuje se hlavně na výchovu, vzdělání a volnočasové aktivity. Primární prevence se dotýká celé společnosti, aniž by vzala v potaz riziko kriminálního nebezpečí u daného jedince.²⁸ Jedná se převážně o nepřímou strategii. V zájmu společnosti je důležité zaměřovat se na kvalitní životní styl obyvatel. Zajistit možnost vhodného rodinného zázemí. Zlepšovat podmínky pro obyvatelstvo. Nedopustit, aby docházelo k negramotnosti obyvatelstva. Školská zařízení by měla být na kvalitativní úrovni a měla by se o své studenty zajímat. Umožňovat a přizpůsobovat jim vzdělání, aby se snížilo riziko potřeby dopouštět se protiprávní činnosti. Zřizovat různá sportovní hřiště, za účelem vhodného využití volnočasových aktivit. Protože ten,

²⁵ NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.drnespor.eu/Upd.doc>>. s. 16.

²⁶ PRUNNER, P. *Gamblerství, aneb, Ztráta svobody*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 167.

²⁷ NEŠPOR, K. a DVOŘÁK, V. *Prevence trestné činnosti související s návykovými látkami*. Praha: Armex, 1998. s. 47.

²⁸ KALINA, K a kol. *Drogy a drogové závislosti, mezioborový přístup, část 2*. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2003, s.274.

kdo si hraje, nezlobí. Všechna tato prevence může mít veliký podíl například na bezpečnosti dané lokality. V místech, kde jsou výše uvedená opatření projektována, je možné se domnívat, že se dá snadněji žít v přijatelné sociální normě. Jde zde o sociální působení státu, který i díky trestněprávním normám a potrestáním případných pachatelů stoupá na důvěře občanů v orgány činné v trestním řízení a také šance na dodržování sociálních norem, které jsou základem pro spokojenou společnost.

„Primární prevence se snaží prostřednictvím hospodářské politiky, sociální politiky, kulturní politiky, právní politiky aj. působit na příčiny kriminality.“²⁹

Karel Nešpor uvádí prevenci v těchto úrovních:

Prevence na úrovni jednotlivce: Osoba by měla být nápomocna svým přátelům v případě, kdy se dostávají do fáze sociálně patologického hraní. Lze pomoci i spojením člověka s příslušnými organizacemi, které se těmito patologickými jevy zabývají.

Prevence na úrovni rodiny: Lze říci, že dítě se v dětství učí návyky zejména od rodiny, se kterou tráví nejvíce času. Pokud v rodině převládají kladné vztahy a jsou zde dodržovány společenské normy chování, je předpoklad, že vychovaný jedinec bude mít ve společnosti menší snahu uchýlovat se k nežádoucím činnostem, například k hraní hazardních her. Důležitými faktory pro rodiče by mělo být upevnění zdravé sebedůvěry v dítěti. Podpoření jeho rozvoje zejména ve volnočasových aktivitách. Dítě by se nemělo dostávat do fáze, kdy se v životě nudí a neví co s časem. Rodič by měl naslouchat potřebám svého dítěte. Upevňovat a zvyšovat mezi sebou vzájemnou důvěru. Dítě by se nemělo bát rodiče požádat o radu, pomoc nebo se mu svěřit se svými problémy a starostmi. Důležitým faktorem je také zajímat se o kolektiv, ve kterém se dítě nachází. S kým se kamarádí a jaké postavení má mezi svými vrstevníky. Nedílnou součástí je být vzorem pro své dítě. V určitém věku dítěte s ním mluvit o problémech společnosti. O drogách, alkoholu nebo o problémech hazardního hraní. Také s ním rozebrat řešení těchto problémů. Další důležitým bodem je udržovat aktivní kontakt se školou. S pedagogy, případně trenéry. I díky těmto získaným informacím, lze mnohdy predikovat indicie, které mohou pomoci včasnému zareagování na nežádoucí události.

Prevence na úrovni školy: Různé přednášky o patologickém hráčství a dalších závislostech, například alkohol a drogy. Měly by být uvedeny jak dopady, tak i řešení situace. Důležité je žáky naučit o problémech mluvit, vytvářet si postoje a odpovědnost.

²⁹ NOVOTNÝ, O. *Kriminologie. 2., přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2004. s. 189-190.

Prevence na úrovni zaměstnavatelů: Zaměření zejména na rozsáhlejší pracovní skupinu osob. Vhodné pracovní podmínky, které neničí psychiku zaměstnance, ale naopak ho motivují, jsou důležitým prvkem prevence patologického hráčství.

Prevence v oznamovacích prostředcích: Důležitá upozornění na negativní dopady hazardního hraní, která by měla probíhat v rámci sdělovacích medií se zaměřením na co nejvyšší počet obyvatel.³⁰

Prevence a společnost: V Holandsku se na konci 20. století začali omezovat prostory s herními automaty. Zejména lokality, kde se mohou vyskytovat nezletilé osoby. Jedná se o různá restaurační zařízení, coffee bary a jiné. Společenská prevence se také může zaměřovat na omezování reklam odkazující na hazard. Absencí lákavých poutačů, billboardů a jiných odkazujících portálů, je možné nevyvolávat v osobách touhu po hazardním hraní.

„Například výzkumy ukázaly, že některé státy v USA, které mají přísné zákony omezující hazardní hry, mají až o 70 % nižší výskyt chorobného hráčství v porovnání se státy, které takovéto zákony nemají.“³¹

Sekundární prevence

Je to přímá strategie se zaměřením na jednotlivce nebo skupiny kriminálně rizikové. Jejím záměrem je včas identifikovat rizikové faktory s cílem předcházet páčání trestné činnosti. Aktivity jsou směřovány na potenciální pachatele a potenciální oběti a také na kriminogenní faktory. Další prvkem sekundární prevence je zaměření se na předcházení kriminogenních situací. Například u autobusového či vlakového nádraží, kde mají nutkání se shromažďovat osoby s kriminální minulostí, často patologicky závislé na hazardním hraní a užíváním dalších návykových látek, jako je alkohol a drogy. Zde je důležitá jak generální prevence trestání, která by mohla odradit potencionální pachatele od jejich činů, tak i preventivní činnost hlídek policie, která by měla zvyšovat pocit bezpečnosti občanů v těchto rizikových lokalitách.

³⁰ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc. Praha: NCPZ, 1994. s. 107.*

³¹ KRAUS, B., HRONCOVÁ, J. a kol. *Sociální patologie. 2.vydání. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2010, s. 162.*

Terciální prevence

Zaměřená na postdeliktní kriminalitu s cílem předcházet opakovanému páčání trestné činnosti nebo viktimologické recidivě. Orientuje se na vybrané skupiny lidí, u kterých je předpoklad, že by se mohli stát pachateli nebo obětí trestného činu. Tato prevence pracuje s verzí, že již byla naplněna skutková podstata trestného činu, která má za následek pachatele a oběť. Co se týče oběti, té může být způsobena újma majetková, fyzická či psychická. V tomto případě mohou být poskytnuty oběti různé formy pomoci. Psychologická pomoc, finanční pomoc nebo právní rady, jak v daném případě dále postupovat. Předpoklady, které zvyšují viktimnost, jsou pohlaví osoby, věk osoby, zaměstnání, zdravotní stav, životní styl, příslušnost k menšinám nebo náboženství. Viktimizaci lze snížit zlepšením své fyzické kondice nebo aktivními lekcemi sebeobrany. Seznámit se s technickými prostředky sebeobrany, například pepřovými spreji. Důležité je také vyhnout se rizikovým místům. V nočních hodinách osamoceným podchodům u autobusového a vlakové nádraží. Zde je předpoklad vyšší koncentrace osob, které mohou být potencionálními pachateli. Pokud jde o pachatele, je prevence zaměřena na jeho znovuuvedení do společnosti a schopnost udržet si motivaci vést řádný život a neporušovat tím sociální a právní normy.³²

³² NOVOTNÝ, O. *Kriminologie. 2., přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2004. s. 190-191.

3.6 Léčba patologického hráče

Asi ne každý, si dokáže přiznat své problémy s hazardem. Rozlišit to, co je v mezích a co už může směřovat k patologickému hráčství. K této věci byl tedy vytvořen dotazník s 20 otázkami, s možností odpovědi pouze ano nebo ne. V případě, že se naše kladné odpovědi potvrdí u 7 a více otázek, je předpoklad, že jsme již patologickým hráčem.

„Dotazník na patologické hráčství organizace Gamblers Anonymous

1. *Ztrácel jste často kvůli hazardu čas?*
2. *Učinil hazard váš život doma nešťastný?*
3. *Poškodil hazard vaši pověst?*
4. *Cítil jste po hazardu výčitky svědomí?*
5. *Hrál jste někdy hazardně proto, abyste získal peníze, jimiž byste zaplatil dluhy nebo vyřešil finanční těžkosti?*
6. *Zmenšil hazard vaši ctižádost a výkonnost?*
7. *Když jste prohrál, měl jste pocit, že se musíte co nejdříve vrátit a vyhrát, co jste prohrál?*
8. *Když jste vyhrál, měl jste silnou touhu se k hazardu vrátit a vyhrát víc?*
9. *Hrál jste hazardně často tak dlouho, dokud jste neprohrál poslední peníze?*
10. *Půjčil jste si někdy proto, abyste financoval hazard?*
11. *Prodal jste někdy něco, abyste financoval hazard?*
12. *Nechtělo se vám používat peníze z hazardu pro normální účely?*
13. *Způsobil hazard to, že jste se nestaral o prospěch rodiny?*
14. *Hrál jste někdy hazardně déle, než jste měl původně v úmyslu?*
15. *Hrál jste někdy hazardně, abyste unikl trápení a starostem?*
16. *Spáchal jste někdy, nebo jste někdy uvažoval o spáchání nezákonného činu, abyste financoval hazard?*
17. *Působil vám hazard potíže se spaním?*
18. *Vedly hádky, nespokojenost nebo zklamání k tomu, že se objevila touha po hazardu?*
19. *Když se na vás usmálo štěstí, cítil jste touhu to oslavit pár hodinami hazardu?*
20. *Uvažoval jste někdy kvůli hazardu o sebezničení?* ³³

³³ NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.drnespor.eu/Upd.doc>>.

Procesní stádia uzdravování lze rozdělit na tři fáze:

„*Fáze kritičnosti*“ - snaha o přijetí dané reality. Uvědomit si svůj problém s hazardním hraním a aktivně vyhledávat odbornou pomoc. Ukončit své snění o velké výhře nebo návratnosti prohraného finančního obnosu a definitivně říci dost svému hraní. Sestavit si svůj rozpočtový plán, který musí počítat i se škodou, které hazardní hraní napáchalo. Uvědomit si své prioritní hodnoty a pracovat na nich. Součástí je i případná obnova stabilního příjmu.

„*Fáze obnovy*“ - dle předem stanoveného finančního plánu probíhá umořování svých dluhů z hraní. Život začíná nabývat větší smysl. Aktivním řešením svých problémů a každým překonáním překážky může být snazší opětovně nalézt a zvýšit svoji sebedůvěru. Zlepšují se sociální vztahy. Trávení volného času je smysluplně naplněno, například sportem nebo jinými koníčky. Duševní a psychický stav osoby je na dobré úrovni, vrací se radost do života.

„*Fáze růstu*“ - hazardní hraní již není součástí hráčova myšlenkového pochodu. Dokáže se již popasovat s běžnými životními situacemi. Uznává své hodnoty a je již schopen a ochoten pomáhat i ostatním lidem ve svém okolí. Objevuje novou etapu svého života, která je pro něj svěží a přínosem pozitivní energie. Doba uzdravení pro jednotlivé fáze nelze přesně specifikovat. V případě, že se neobjeví problémy, je každá fáze uzdravování odhadována přibližně na jeden rok.

„Do teď mě šatila babička. Já jsem si za dva roky nekoupil ze svého vůbec nic. Ještě k tomu jsem nějaké věci prodal. Ale to se teďko všechno změní. Budu si říkat, jak jsem byl naivní, když jsem si myslel, že někdy můžu nad tím strojem vyhrát. Prostě, co jsem dělal, byl celý nesmysl. Nechápu, jak jsem tomu mohl takhle propadnout. (Mladý patologický hráč ve fázi kritičnosti)“³⁴

³⁴ NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.drnespor.eu/Upd.doc>>.s. 15.

Léčba dle strategických terapeutických cílů:

„*Inventura*“ - u hráče, který se rozhodne skoncovat se svým patologickým hraním, je třeba zjistit jeho situaci ohledně práce, rodiny, zdraví a jeho financí. Na základě těchto informací, lze pak subjektu vytvořit potřebnou motivaci, která by mu pomohla s ukončením jeho patologického hráčství. Hráč si jasně stanoví co je jeho cílem, jaká je jeho motivace, aby léčba měla šanci na úspěch.

„*Informace*“ - léčený subjekt v tomto stádiu, musí být seznámen se všemi informacemi, které jsou potřebné k jeho transformaci. Častým problémem může být hráčův pesimistický postoj k léčbě, který tento proces může zpomalovat. Důležitou součástí je tedy terapie vedoucí ke zvládnání své psychické pohody a zklidnění nervů.

„*Iniciativa*“ - léčený subjekt si už uvědomil předmět svého problému s hazardním hraním. Je schopen si přiznat, že nemůže z problému obviňovat ostatní a že k úspěšné léčbě je především třeba jeho snahy. V této fázi je třeba klást i důraz na recidivu jeho hraní. Subjekt může mít při nějakém nastalém problému, snahu tento problém řešit ukojením své hráčské touhy. V léčbě je tedy potřebné pacientovi pomáhat s řešením jeho překážek. Uvědoměním si, že je důležité překážky překonávat a ne odkládat, aby se hromadili. Snahou je hráče nasměrovat ke kladnému smyšlení o životě.

„*Idea*“ - v tomto stádiu se už nejedná o léčbu pacienta. Fáze je spíše doléčovací, kdy si osoba uvědomuje, jakého úspěchu dosáhla. Jak je nyní schopná řešit své trable a starosti. Její život nabývá základních hodnot, na kterých lze stavět další stupně uspokojení. Sociální život osoby je smysluplnější a hodnotnější. Opět je otevřen rodině a přátelům.³⁵

Jak zvládnout život bez hazardu

Karel Nešpor ve své knize „Jak překonat hazard“ popisuje body, které mohou vést ke zvládnutí svého stanoveného cíle. V tomto případě, k osvojení si života bez hazardu.

- Přiznání problému s hazardem a ochota s tím něco dělat.
- Opakovat si jaké strasti nám díky hazardu vznikly. A naopak, uvědomovat si v čem je život bez hazardu lepší. Díky tomuto lze upevňovat svoji inspiraci.

³⁵ KALINA, K a kol. *Drogy a drogové závislosti, mezioborový přístup, část 2*. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2003, s. 269.

- Nevyhledávat lokality, kde se nachází hazardní prostředky. Nenavštěvovat lákavé internetové stránky odkazující na hazardní hraní.
- Nenosit u sebe velké finanční obnosy a už rozhodně ne veškerý finanční obnos. Peníze si nechávat zasílat raději na bankovní účet.
- Dát si pozor na ostatní návykové látky a alkohol. Díky tomu může být snazší udržet své sebeovládání a touhu po hazardu.
- Zhodnotit svoji finanční situaci a vymyslet případný splátkový kalendář pro své dluhy z hazardu. Uvědomit si své příjmy a výdaje. Snažit se i utvářet malou finanční rezervu, která opět může podpořit odhodlanost a pocit jistoty v životě.
- V případě velkého přivalů problému, se kterými si člověk neví rady, je možné obrátit se na ústavní léčbu.
- Nebát se říci si o pomoc svým blízkým, či specialistům z oboru. Je důležité uvědomit si, že na to člověk není sám.
- Vhodné využití svých volnočasových aktivit, díky tomuto rozptýlení by mohlo být snazší nemyslet na hazardní hraní, či žít retrospektivou. Je důležité vytvářet si nové zážitky.
- Vyvarovat se zaměstnání, kde by mohlo hrozit ohrožení hazardní touhy. Například obsluha v herně nebo kasinu. Výplatu si nechávat zasílat měsíčně a nejlépe na bankovní účet.
- Dbát na dostatečný spánek a klid. Bavit se, ale zhodnotit si vhodné odpočinkové podmínky, které nebudou ohrožovat nastavený životní styl.
- Důležitý je duševní klid a rovnováha. Při opětovném snění o snadném zisku z hazardu, je nutno uvědomit si, že právě tato cesta byla nebezpečím pro život. Hráči mohou být často schopni najít zaměstnání, které jim přinese mnohem více finančních prostředků, nežli výhry z hazardu. Tímto uvědoměním osoba zlepšuje své odhodlání a sebejistotu.

„Jmenuji se Dennis a jsem nutkavý hráč. Nehraji posledních 14 měsíců. Pro mě, moji ženu a malého syna to je nejlepší období života. Když jsem začal chodit do organizace Anonymních hráčů, život se změnil. Už nemám bezesné noci a nesnažím se najednou vyřešit veškeré finanční problémy. Postupuji krok za krokem. Z dopisu amerického člena organizace Gamblers Anonymous (Anonymní hráči).“³⁶

³⁶ NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.drnespor.eu/Upd.doc>>.s. 60-61.

4 Regulace hazardních her v České republice

Od 1. 1. 2017 nabyl účinnosti zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (v roce 2019 doznal dílčích změn) a zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her. Tyto dva zákony nahrazují předchozí zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Přejídná ustanovení zákona o hazardních hrách umožňovala v roce 2019 provozování hazardních her povolených ještě podle starší právní úpravy, ale i v tomto případě musí provozovatelé splnit většinu podmínek podle nového zákona. Nový zákon o hazardních hrách má za snahu snížit sociálně patologické jevy spojené s hazardním hraním. Omezuje provoz technických her pouze na kasina, herny a internet. Nelze tedy legálně hrát automaty např. v hospodě s volným přístupem. Kasina a herny mají definovány zákonné podmínky pro provozování a jejich provoz musí být předem schválen příslušným obecním úřadem. Dále je zde povinná registrace všech osob s ověřením totožnosti dle potřebného dokladu a také věku. Součástí jsou i sebeomezující opatření, kdy je automaticky hráči po 120 minutách hraní nastavena přestávka min. 15 minut. Zákon také slouží pro přehlednější výběr daní a stanoví pravidla pro hazardní hry přes internet.³⁷

4.1 Dozorující orgány

Celní úřad

Jako státní dozor v oblasti hazardních her provádí kontrolní činnosti, zda je hazardní hra provozována dle zákona a dle řádného povolení. K tomuto využívá oprávnění dle uvedených zákonů:

- zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
- zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Ministerstvo financí

Na místní úrovni přenáší pravomoc na obecní úřady obcí, které následně rozhodují o umístění hracího prostoru.

„Je gestorem v oblasti provozování hazardních her, rozhoduje o vydání, změně nebo zrušení základního povolení k provozování hazardní hry, spravuje informační systém provozování hazardních her. Od 20. 12. 2020 spravuje rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách.“³⁸

³⁷ MRAVČÍK, V. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. s. 8-9.

³⁸ Celní správa [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.celnisprava.cz/dalsi-kompetence/hazard/Stranky/default.aspx>>.

4.2 Definice hazardní hry

„Hazardní hrou se rozumí hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost.“³⁹

4.3 Druhy hazardních her

Loterie spočívá v sázce určitého finančního obnosu a uhádnutí čísel, která jsou losována (např. Sportka, Šťastných deset, Euromilióny).

Kursová sázka je hazardní hra, u níž je výhra podmíněna uhodnutím sázkové příležitosti (např. Tipsport, Fortuna, kdy může být sázka na fotbal či hokej. Časté sázky mohou být na výhru domácích, remízu nebo výhru hostů 1-0-2).

Totalizátorová hra, kde je výhra podmíněna uhodnutím sázkové příležitosti, kterou se rozumí zejména sportovní výsledek nebo pořadí v závodech. Výhra se poté odvíjí dle počtu vyhrávajících a je vypočítávána z celkového vkladu sázek.

Bingo patří mezi oblíbenou hazardní hru zejména u starší populace hráčů. Výhra je podmíněna dosažením předem stanoveného vzorce na sázkovém tiketu. Sázející tento tiket vyplní před začátkem hry a na základě postupného losování čísel čeká na vylosování svých tipovaných čísel.

Technická hra je hazardní hrou provozovanou prostřednictvím technického zařízení přímo obsluhovaného sázejícím. Technickou hrou se rozumí zejména válcová hra, elektromechanická ruleta a elektromechanické kostky. V hráčském prostředí může být tato hra označována jako „bedny“.

Živá hra funguje na principu, kdy sázející hrají proti krupiérovi, nebo jeden proti druhému u hracích stolů, aniž by byl předem určen počet sázejících a výše sázky do jedné hry (např. blackjack, ruleta, kostky)

Tombola je hazardní hra, u níž se výhry rozdělují na základě slosování, do kterého se zahrnou pouze prodané sázkové tikety (např. tomboly na plesech a bálech).

Turnaj malého rozsahu patří mezi karetní hry vyřazovacího typu, při kterém je počet účastníků hazardní hry předem určen. (např. poker Texas Holdem).⁴⁰

³⁹ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. § 3 odst. 1. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonprolidi.cz/cs/2016-186>>.

⁴⁰ Tamtéž, § 3 odst. 2.

4.4 Herna

- V herně se provozuje pouze technická hra a to jako hlavní činnost.
- Musí zde být nejméně 15 herních pozic technické hry.
- Provoz herny je omezen a to uzavřením v době od 03:00–10:00 hod.
- K provozování je nutné mít základní povolení od Ministerstva financí a povolení obecního úřadu k umístění herního prostoru v určeném místě.
- Do herny nesmí být umožněno vstoupit osobám mladším 18 let.
- Před vpuštěním do herny je povinná registrace hráče u vstupu, kdy je zde ověřován doklad totožnosti společně s fotografií a nově od 20. 12. 2020, zda není osoba v rejstříku vyloučených osob na hazardním hraní.
- Maximální sázka u hracích zařízení na jedno otočení je 100 Kč.
- Maximální výhra z jedné hry nesmí přesáhnout 50 000 Kč.
- Po dvou hodinách je hra zastavena a následuje pauza ve výši 15 minut.⁴¹

4.5 Kasino

- V kasinu se na rozdíl od herny musí provozovat živá hra společně také s technickou hrou.
- Musí zde být nejméně 3 hrací stoly na živou hru (např. Black Jack, kostky, ruleta) a dále zde musí být min. 30 herních pozic technické hry.
- Výhodou kasina je nonstop provozní doba.
- K povolení provozování je nutné dvoustupňové povolení, tedy žádost o základní povolení k provozování na Ministerstvo financí a také žádost na obecní úřad k umístění herního prostoru na konkrétní místo.
- Do kasina je umožněn vstup osobám starším 18 let, a to za podmínek registrace hráče, kdy je ověřován věk a totožnost osoby a stejně jako u herny ověření, zda se osoba nenachází v rejstříku vyloučených osob na hazardním hraní.
- Maximální sázka u hracích zařízení na jedno otočení je 1 000 Kč.
- Maximální výhra z jedné hry nesmí přesáhnout 500 000 Kč.
- Po dvou hodinách je hra zastavena a následuje pauza ve výši 15 minut.⁴²

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. § 67. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonprolidi.cz/cs/2016-186>>.

⁴² Tamtéž, § 68.

4.6 Sebeomezující opatření

Zejména sebeomezující opatření mohou pomoci hráči nepřekračovat jeho nastavené limity a lépe uhlídat jeho hazardní hraní.

„U hazardní hry, u které je to technicky možné, zejména pro hazardní hry podle § 3 odst. 2 písm. b) až f), je provozovatel povinen účastníkovi hazardní hry nabídnout a umožnit mu jednotlivě si nastavit sebeomezující opatření nebo jejich nastavení jednotlivě odmítnout.“⁴³

Na základě tohoto opatření bude mít hráč nedostupné možnosti hraní u svého účtu a to svým zvoleným nastavením. Omezení lze nastavovat jak u technických her, internetových her, tak i u ostatních, každá dle svého druhu. Další možností je, že si hráč může zvolit konkrétní druhy svého opatření. U kurzového, technického i u živé hry lze například nastavit omezující opatření na maximální výše sázek za jeden den, maximální výše čisté prohry za jeden. Dále na maximální výši sázek za měsíc a maximální výši čisté prohry za měsíc.⁴⁴ Důležitým prvkem v omezení je také to, že své rozhodnutí nelze vzít ihned zpět, ale jeho možnost další změny nastane až po sedmém dnu od zadání požadavku. V praxi by to mohlo znamenat, že osoba si může uvědomit svůj přesahující problém se sázením, rozhodne se tedy nastavené opatření zvolit. Následně se může osoba dostat vlivem jiných látek nebo situace do stavu, kdy má velké nutkání hrát. Jelikož však již splnila denní nebo měsíční limit svého omezení, nebude jí další hraní umožněno.

„Zmírní-li účastník hazardní hry své sebeomezující opatření, je provozovatel povinen provést změnu nejdříve s účinností od sedmého dne ode dne změny sebeomezujícího opatření účastníkem hazardní hry.“⁴⁵

4.7 Povolovací řízení

Povolovací řízení je dvoustupňové. O základní povolení je třeba zažádat na Ministerstvu financí, které rozhoduje o udělení oprávnění k provozování hazardní hry.⁴⁶ Druhou částí je povolení k umístění herního prostoru, o které je nutno zažádat na příslušném obecním úřadě.⁴⁷

⁴³ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. § 14 odst. 1. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonprolidi.cz/cs/2016-186>>.

⁴⁴ Tamtéž, § 15 odst. 1 a odst. 2.

⁴⁵ Tamtéž, § 14 odst. 3.

⁴⁶ Tamtéž, § 86.

⁴⁷ Tamtéž, § 97.

5 Situace hazardu v České republice

„V květnu 2019 vláda České republiky schválila Národní strategii prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027 a v prosinci 2019 její akční plán na období 2019-2021.“

Akční plán je zacílen na 4 hlavní oblasti hazardu a to:

1. „Posílení prevence a zvýšení informovanosti.“
2. „Kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb.“
3. „Efektivní regulace trhů s návykovými látkami a závislostními produkty.“
4. „Efektivní řízení, koordinace a financování.“⁴⁸

Bývalá ministryně financí Alena Schillerová nastínila plánovaný rejstřík osob se zákazem hraní hazardních her. Ten byl nakonec spuštěn ke konci roku 2020. V plánu tohoto registru, bylo evidovat osoby, které pobírají sociální dávky, mají exekuci nebo se léčí ze závislosti patologického hráčství. Možností mělo být i to, aby samotný hráč mohl požádat o zařazení do registru, kdy o další změny by mohl žádat nejdříve po roce. Tento prvek měl upevnit hráčovo rozhodnutí a případně podpořit jeho patologickou léčbu. Počet hráčů, kterých by se omezení týkalo, byl odhadnut na 200 000–400 000.⁴⁹

5.1 Rejstřík vyloučených osob na hazardním hraní

Tento rejstřík, užívající zkratku RVO by měl sloužit k minimalizování sociálně patologických jevů a kriminogenních faktorů. Cílem je větší ochrana společnosti před osobami, ale i samotná ochrana osob, které jsou v tomto rejstříku ze zákona vedeny. Jedná se o osoby, kterým náleží v hmotné nouzi sociální dávky, osoby v insolvenční, osoby mající soudem uložený trest zákazu hraní hazardních her, či osoby, které chtějí svoji situaci s patologickým hráčstvím řešit a sami požádají o vložení do tohoto rejstříků vyloučených osob. O tomto rejstříku se již několik let polemizovalo. Nakonec k jeho spuštění došlo dne 20. 12. 2020. Novelou zákona o hazardních hrách dojde od července roku 2022 k rozšíření seznamu o osoby spadající do rejstříků, za které stát platí náhradní výživné. Zajímavostí je počet osob nacházejících se v tomto rejstříku, kdy se k 1. 4. 2021 v rejstříku vyloučených osob na hazardním hraní nachází 205 923 osob. Z této hodnoty

⁴⁸ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2020. s. 7.

⁴⁹ REGISTR LIDÍ SE ZÁKAZEM HRANÍ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/registr-lidi-se-zakazem-hrani-hazardu-ma-fungovat-od-2021/r~57e4825affba11e98d520cc47ab5f122/>>.

využilo 889 osob možnosti ministerstva financí a podaly vlastní žádost o zapsání do tohoto rejstříku, zřejmě k ochraně proti patologickému hráčství.

Toto omezení by mohlo být vhodným řešením, jelikož osoby pobírající pomocné dávky, leckdy nemají problém finanční obnos prohrát za jediný den. V souladu se situací se mohou osoby dopouštět protiprávního jednání za účelem opětovného pokrytí finančního vkladu určeného na další hraní. Tímto se bohužel může dostávat do začarovaného kruhu. Tento rejstřík osob vyloučených na hazardním hraní by tedy mohl být vhodně zvoleným nástrojem k zamezení tomuto jednání. Avšak naskytují se tu další možnosti a to, že osoby, které jsou na hazardním hraní vyloučené, mohou hledat možnosti k ukojení svých tužeb jinde. Jako vhodný způsob by se nabízelo vyhledávání takzvané „černé herny“, kde není potřeba registrace a není zde tedy regulace ze strany státu. Aktuálně jsou i nelegální internetové stránky s hazardním hraním, které opět nejsou pod regulací státu. Tím pádem je umožněné hraní i pro osoby nacházející se v rejstříku vyloučených osob a to bez jakéhokoliv omezení. Proti těmto nelegálním stránkám a hernám se snaží bojovat Celní správa, a to dle zákonných možností. Bohužel, čím více jsou omezující pravidla a podmínky pro provozovatele hazardních her, tím protistrana více reaguje otevíráním takzvaných „černých heren“, kde si provozovatelé kupříkladu mohou navozit do deseti kusů technických herních zařízení a provozovat zde výdělečnou činnost, která není kromě celních kontrol nijak hlídána, ani zdaněna ze strany státu. Tyto herny mohou tedy zejména vyhledávat osoby, které by se mohli pro nějakou svoji životní situaci již nacházet v rejstříku vyloučených osob. Také zde zřejmě nebude možné nijak uhlídat hrající nezletilé osoby, jelikož zde není povinná vstupní registrace, ani ověření věku. Veškerou regulaci nastavenou státem zde tudíž nikdo nerespektuje.⁵⁰ Prostory, kde se nacházejí herní zařízení, mohou být často pronajaté fiktivní společností, která je psaná na takzvaného "bílého koně". Vyřešení těchto situací je pak pro Celní správu, vzhledem k aktuálním zákonům, dosti komplikované a také zdoluhavé, přičemž soudní výsledek je většinou nejistý. Nejčastější variantou tedy může být řešení situace celním úřadem ve správním řízení, kdy se míra potrestání spíše vztahuje na provozovatele herny a to statisícovými pokutami, nikoli na hlavní organizátory tohoto nelegálního byznysu.⁵¹

⁵⁰ČERNÉ HERNY V BRNĚ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/brno/zpravy/cerne-herne-brno-zakaz-hazardu.A170327_2315146_brno-zpravy_krut>.

⁵¹ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2021. s. 5-6.

5.2 Statistika výroční zprávy hazardního hraní za rok 2019

Výroční zpráva byla vydaná v červnu 2020 za rok 2019

- Nad 15 let má problémy s hraním hazardních her 164 000 osob.
- Do 18 let má problémy s hraním hazardních her 13 000 osob.
- Patologickými hráči je 60 000 osob.
- Vklady Čechů za hazard činily 249,5 miliardy korun.
- Prohráno bylo 31,3 miliardy.
- 90 % patologických hráčů má dluh s průměrnou výší 750 000 Kč.
- Na dani z hazardu bylo za rok 2019 vybráno 9,7 miliardy.
- Dle studií z řad léčených subjektů vyplývá, že 26 % příjmů je z půjček a 10 % příjmů pochází z trestné činnosti.⁵²

5.3 Statistika výroční zprávy hazardního hraní za rok 2020

Výroční zpráva byla vydaná v červnu 2021 za rok 2020

- Nad 15 let má problémy s hraním hazardních 144 000 až 254 000 osob.
- Do 18 let má problémy s hraním hazardních až 8 000 osob.
- Patologickými hráči je kolem 67 000 až 77 000 osob.
- Vklady Čechů za hazard činily 396,1 miliardy korun.
- Prohráno bylo 32,7 miliardy.
- Kolem 90 % patologických hráčů má dluh s průměrnou výší 750 000 Kč.
- Na dani z hazardu bylo za rok 2020 vybráno 10,1 miliardy a to i přes vliv pandemie COVID – 19, kdy byly provozovny po určité období uzavřeny.⁵³

5.4 Statistický vývoj hazardu v České republice

Vycházíme-li z porovnání výroční zprávy za rok 2019 a za rok 2020, která je nejaktuálnější, zvýšil se počet obcí regulující hazardních hru z čísla 706 na 709, z toho 444 obcí zakazuje vyhláškou na svém území hazardní hry. Mezi obcemi zcela zakazujícími technické hry patří i města jako např. Ostrava, Rokycany, Klatovy, Sušice, Horažďovice. Od 1. 1. 2021 bylo povoleno v České republice provozovat hazardní hru 51 společnostem, což je opět nižší stav, jelikož k datu 1. 1. 2020 to bylo 55 společností.

⁵² MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2020. s. 7.

⁵³ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2021. s. 7-10.

Jejich počet klesá. Příčinou jsou zpřísněná omezení pro provoz herny nebo kasina. Hra se také hodně přesunula na internet, kde například sázkové kanceláře Tipsport a Fortuna nabízejí hraní výherních automatů z pohodlí svého mobilního telefonu. Ve městech, kde je vyhláškou stanoven zákaz hazardních her, často vznikají nelegální herny, které své zisky nedaní státu a také nesplňují zákonné podmínky pro provoz.⁵⁴ V České republice jsou stále od 1. 1. 2020 dvě sazby z daně hazardních her. První sazba je 23 % pro kurzové sázky, totalizátorové hry, bingo, živou hru, tombolu a turnaj malého rozsahu a druhá sazba je 35 % pro loterie a technické hry. Byly projednávány tři daňové novely na výši sazeb, které neprošly schvalovacím procesem. Do budoucna se však dá očekávat projednání v Poslanecké sněmovně o zvyšování daně z hazardních her.⁵⁵

5.5 Reakce provozovatelů na regulaci hazardu v České republice

Dle informačních zdrojů z prostředí hazardu bylo detekováno, že reakce na vyšší zdanění by mohla vést k nárůstu nelegálního provozování hracích zařízení. A to zejména u hracích zařízení, nacházející se v takzvaném „offline“ režimu. Tyto stroje nejsou pod online kontrolou Celní správy a příjmy z nich nejsou tedy zdaněny. Už nyní se mohou snažit provozovatelé heren zákon obcházet, a to tak, že z heren, které mají povinnost mít od 3:00 do 10:00 hodin uzavřený provoz dle zákona, mohou dělat takzvaně kasina. Zřídí si tedy dle zákonné podmínky 30 herních pozic, zajistí 3 živé hry. U těchto her by však dle zákona o hazardních hrách měla být k dispozici nonstop obsluha živé hry. Nicméně v praxi to funguje tak, že provozovatelé mají nasmlouvané odpovědné osoby, které jsou proškoleny obsluhovat živé hry. V případě příchodu zákazníka, který má o živou hru zájem, nebo kontroly ze stran celních úřadů, sdělí provozovatel osobě, ať chvíli vydrží. Omluví nepřítomnost obsluhy tím, že je momentálně na zákonné přestávce, toaletě a podobně. Převezme tedy obsluhu živé hry za něho, případně kontaktuje jiné odpovědné osoby, které má předem nasmlouvané, aby se okamžitě dostavily do provozovny. Toto konání je ze stran kontrolujících úřadů mnohdy tolerováno.

Aktuálně není také překvapením odhalovat takzvané „offline“ automaty i v legálních kasinech. Funguje to tak, že se hlavní majitel ukryje pod společnost s ručeným omezením. Dosadí si pro tuto společnost jednatele, často jde o takzvaného „bílého koně“. Tento jednatel je mnohdy nemajetný, bez zaměstnání, dětí nebo cizinec.

⁵⁴ NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOST [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <https://www.vlada.cz/cz/assets/ppov/protidrogovapolitika/VZhazard2019_web_v20200814-04.pdf>.

⁵⁵ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2021. s. 6.

Někdy tato nastrčená osoba figuruje i jako jednatel v desítkách jiných společností. Na jednatele společnosti, takzvaného „bílého koně“, je pak napsána odpovědnost společnosti. Avšak zisk a oficiální provoz si řeší majitel skrytým a sofistikovaným způsobem, a to z důvodu zakrytí jakéhokoliv spojení mezi ním a zájmovou společností. Na skutečně odpovědnou osobu stojící v pozadí tohoto sofistikovaného systému pak těžko dosahuje ruka zákona. Je komplikované dokazovat spojitost a odpovědnost této hlavní osoby za její protiprávní jednání. Z praxe se jedná o movité osoby, které si především ze značného výdělku z provozu nelegální činnosti mohou dovolit ty nejlepší advokáty. Tento princip obohacení se je v podstatě jednoduchý, avšak výborně vymyšlený a skrytý i před zraky náhodné kontroly Celního úřadu. Ve zkratce tedy, do těchto legálních kasin si skutečný majitel nelegálních strojů, ukrytý za uvedeným bílým koněm, nechá umístit několik svých offline výherních automatů. Ty nahradí a skutečně i věrohodně zamaskují původní legální automaty. Nahrazené legální automaty si poté nechá uschovat do jiné neveřejné místnosti. Dle zkušeností a možností lze však tyto automaty mít i v jiném městě a pouze přes VPN (virtuální privátní síť) adresu přesměrovat jejich polohu. Do ukrytých legálních automatů je potřeba občas vložit nějakou menší hotovost, aby se společnost, která má licenční smlouvu na provozování hazardních her, například KAJOT, nezdálo divné, že se na automatech vůbec nehraje. Pak už zbývá k nahrazeným offline automatům napojit lan kabely a nafingovat připojení k síti. Součástí je také přelepění platných certifikátů o možnosti provozování z legálních strojů na offline stroje, které jsou podmínkou provozu. Zisk z těchto offline automatů se pak dostává ke skutečnému majiteli, který se za tímto pozoruhodným nápadem skutečně ukrývá a je skutečně lákavý, jelikož ho osoba nepřiznává k žádnému zdanění. Měsíčně si tak může osoba přijít až na stovky tisíc korun.⁵⁶

⁵⁶ NELEGÁLNÍ HAZARD [online]. [cit. 2021-10-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.krimi-plzen.cz/a/stibrsky-zastupitel-celi-obvineni-z-trestneho-cinu/>>.

6 Metodika praktické části

K průzkumnému šetření v praktické části bakalářské práce byla využita metodologie vlastního kvantitativního šetření formou elektronického dotazníku. Dotazník je zcela anonymní, aby nedocházelo k zamlčování citlivých a zájmových informací od respondentů, kdy jde zejména o zjištění a podělení se o jejich zkušenosti s hraním hazardních her a činnostmi s tím souvisejícími. Průzkum byl směřován hlavně na ty respondenty, kteří již mají praktický prožitek z hraní hazardních her. Respondentům, zejména v provozovnách byl dotazník distribuován za pomoci letáků s QR kódem, odkazující na portál dotazníku. Pro navýšení jejich počtu byl dotazník vytvořen také v elektronické podobě formou online odkazu. Tento se nachází na portálu www.survio.com.⁵⁷ Výsledné hodnoty byly následně zanalyzovány a uvedeny do grafů.

6.1 Cíl dotazníkového šetření

Dotazník by měl odpovědět zejména na hlavní cíl šetření, zda se respondenti v souvislosti s hazardním hraním dopouštějí protiprávných činů a pokud ano, jakých. Tento výsledek bude poté komparován s respondenty léčenými pro patologické hráčství, viz podkapitola 3.4. V rámci teoretické části bylo také navrženo vlastní preventivní opatření, které je zakomponované v dotazníku. Bude tedy důležité zjištění, jak se k tomuto opatření vyjádří respondenti. Součástí dotazníku je také potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz. Další odpovědi na otázky, by mohly odrážet důsledky hazardního hraní.

6.2 Technika sběru dat

Ke sběru dat byla užita stratifikovaná metoda a byl vytvořen elektronický dotazník obsahující 12 otázek. Ten byl v rámci součinnosti poskytnut obsluhám provozoven v několika krajích a to prostřednictvím letáků s QR kódem viz příloha č. II. Obsluha provozoven byla požádána, aby elektronický dotazník zprostředkovala svým klientům, jakožto cílové skupině. Dále byl odkaz na anonymní elektronický dotazník rozeslán do okruhu osob, mezi kterými byl předpoklad, že by se mohlo jednat o potenciální hráče hazardních her. Celkem bylo vyplněno 123 dotazníků. Sběr dat probíhal od prosince 2021 do března 2022

⁵⁷ SURVIO: *Gamblerství jako kriminogenní faktor* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.survio.com/survey/d/V3M3P6E1Q5I9A3C9P>>.

6.3 Hypotézy

V rámci empirické části byly stanoveny tři hypotézy se zaměřením na hazardní hraní:

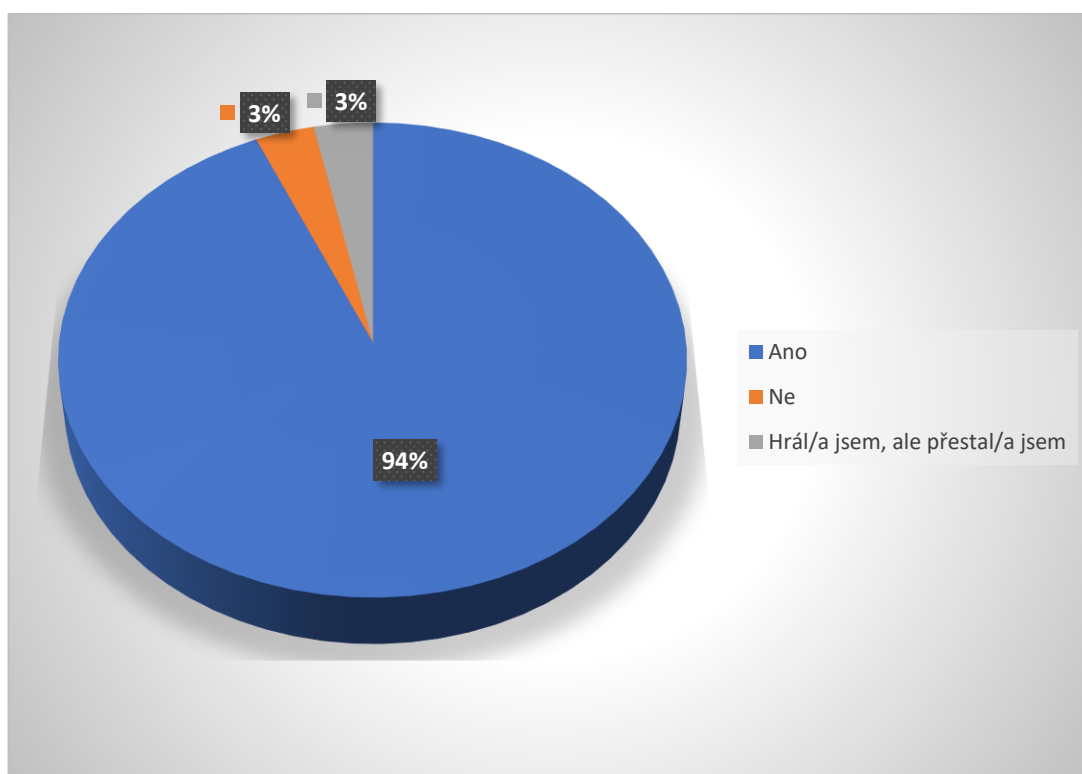
H1: Většina osob hrajících hazardní hry, získala svou první zkušenost před dovršením 18. roku věku.

H2: Hazardní hry hrají lidé, bez ohledu na vzdělání.

H3: Účast na hazardní hře může vést k páchání protiprávního jednání.

6.4 Vyhodnocení dat

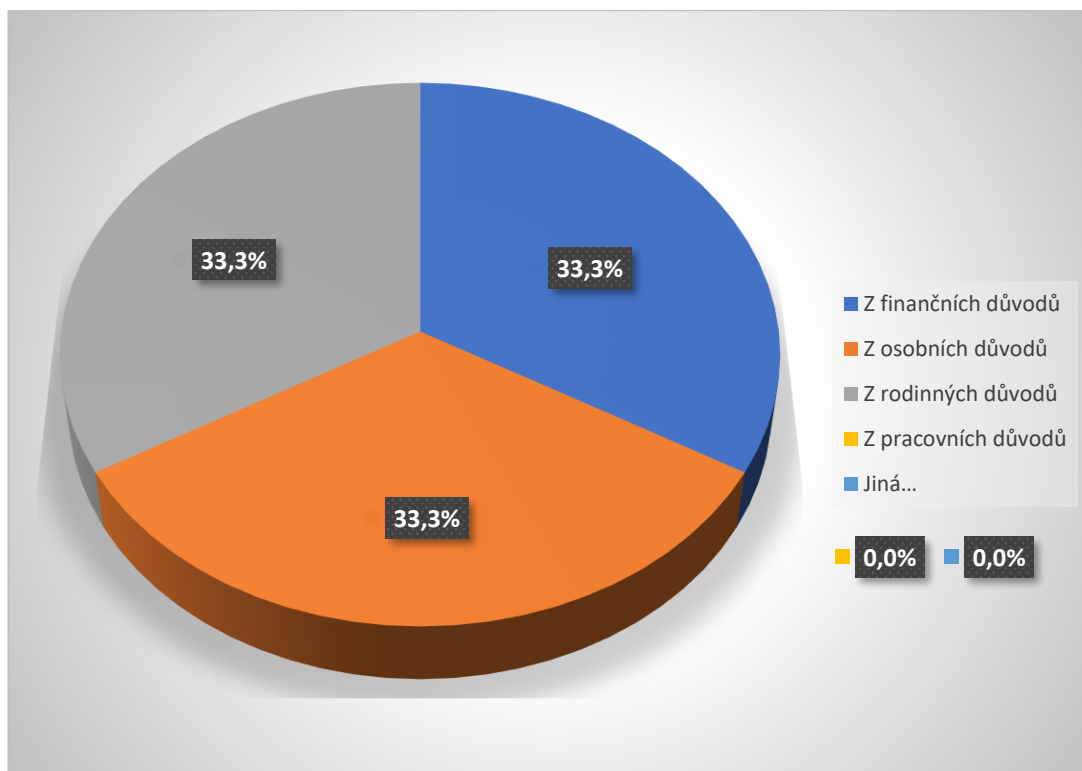
Graf 1: Hrajete hazardní hry? (např. loterie, sázka na sporty, výherní automaty)⁵⁸

První otázka dotazníkového šetření sloužila k vyfiltrování respondentů. Ti, kteří odpověděli ano, což bylo 94 %, pokračovali v dotazníku mimo otázku č. 2. V případě, že respondenti zvolili možnost ne, což byly 3 % (celkem 4 respondenti), přeskočili rovnou na konec dotazníku a odeslala se pouze tato odpověď. Při zvolení třetí možnosti bylo respondenty požadováno vyplnit i otázku č. 2.

⁵⁸ Vlastní zdroj, 2022.

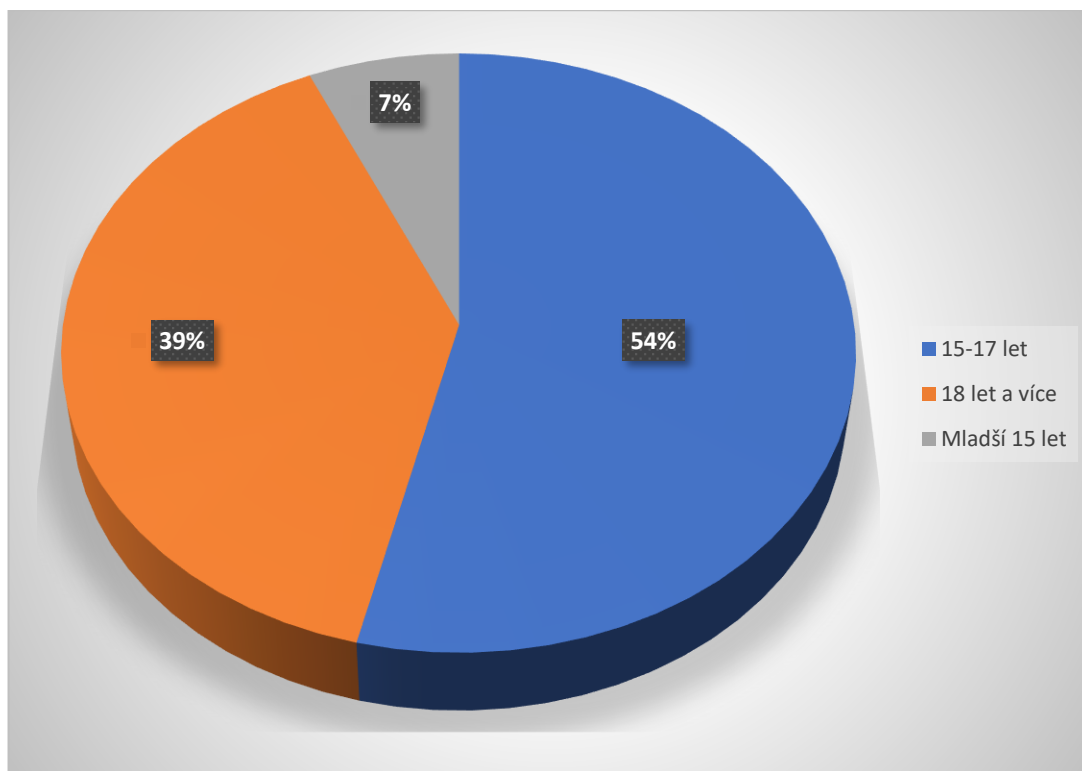
Graf 2: Pakliže jste hrál/a hazardní hry a přestal/a jste, co bylo důvodem?⁵⁹

Tato otázka byla stanovena pro respondenty, kteří u otázky č. 1 odpověděli hrál/a jsem, ale přestal/a jsem. Celkem na tuto otázku odpověděli 4 respondenti, kdy byla možnost zvolit více odpovědí. Výsledkem je, že ze 4 respondentů 33,3 % odpovědělo, že přestali s hazardním hraním kvůli finančním důvodům, stejný počet 33,3 % uvedlo, že z osobních důvodů, dále 33,3 % uvedlo, že z rodinných důvodů. S 0 % zůstala odpověď z pracovních důvodů a také možnost jiná.

⁵⁹ Vlastní zdroj, 2022.

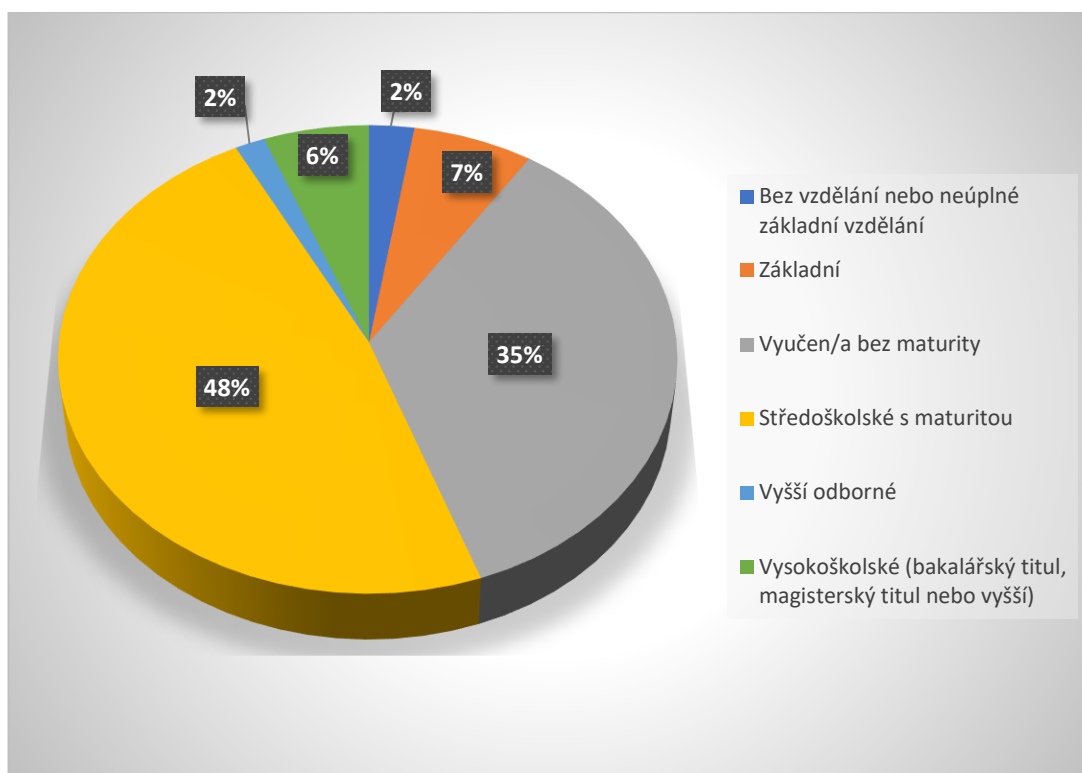
Graf 3: V kolika letech jste poprvé hrál/a hazardní hru?⁶⁰

U této otázky odpovědělo 54 % dotazovaných respondentů, že mělo možnost hrát hazardní hru před dovršením své zletilosti, konkrétně v období věku 15-17 let. 7 % respondentů dokonce odpovědělo, že hrálo před dovršením 15 roku. 39 % respondentů uvedlo, že poprvé hrálo až po nabytí své zletilosti. Hazardní hraní je aktuálně více hlídáno a kontrolováno a to s odkazem na zákon číslo 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Zákon nově zavádí povinnost registrace hráčů a ověřování kontroly věku ze strany obsluhy před vstupem do provozoven. V minulosti nebyla kontrola věku tolik hlídána. Herní prostory, či hrací zařízení se mohla volně nacházet na čerpacích stanicích, v osamocené uličce restaurací, či hospod anebo v samostatné místnosti bez obsluhy. Hazardní hraní bylo více přístupnější. Aktuální povinnost registrace hráčů, mohla mít na svědomí odrazení mnoha hráčů, kteří se registrovat nechtěli.

⁶⁰ Vlastní zdroj, 2022.

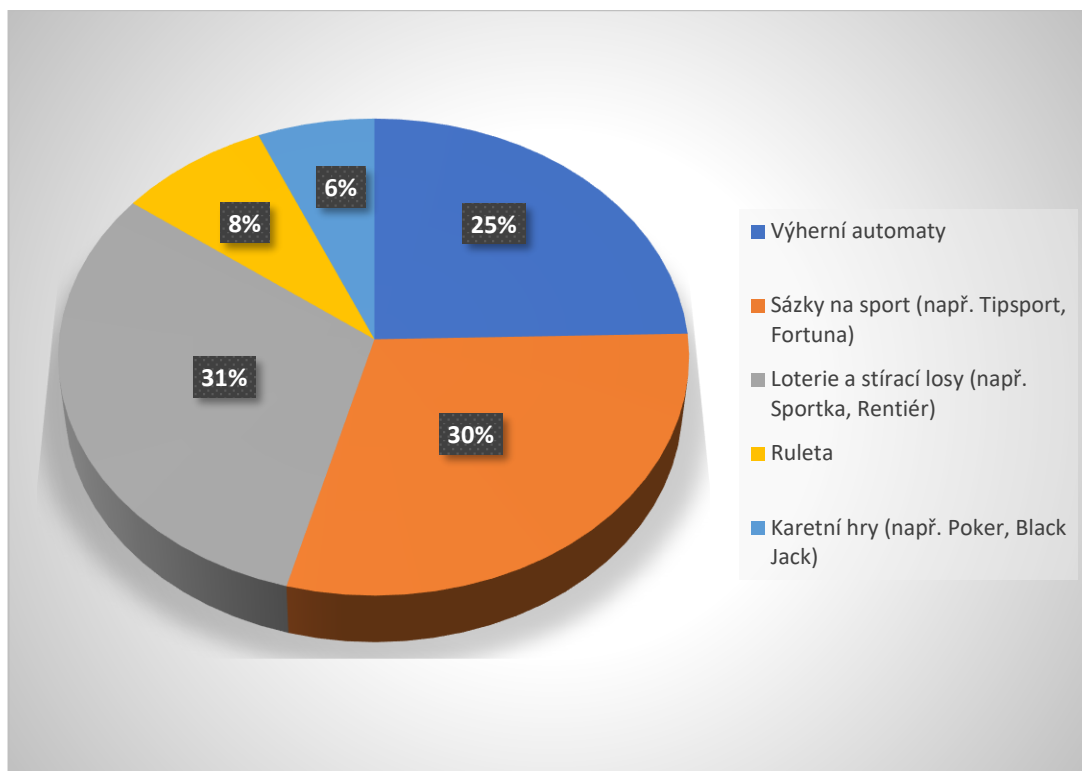
Graf 4: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?⁶¹

Na základě vyhodnocení této otázky vyplývá, že hazardního hraní se účastní osoby, bez ohledu na úroveň svého vzdělání. Mnoho hráčů může mít dojem, že právě jejich inteligence, může zaručit vysoké výhry. Avšak tato teorie může být součástí již zmíněného bludu o sebekontrolě a vlastní genialitě. V praxi to může mít důsledky, kdy právě hráčova vysoká inteligence a vysoké ego, ho mohou přivést do značných finančních problémů. Nejvíce se sešlo 48 % odpovědí s odkazem, že jsou středoškolského vzdělání s maturitou. 35 % uvedlo vyučení bez maturity. 7 % uvedlo variantu základního vzdělání. 6 % tvoří odpovědi s odkazem na vysokoškolské vzdělání. 2 % tvoří odpověď vyšší odborné vzdělání spolu s odpovědí, že je respondent bez vzdělání nebo neúplného základního vzdělání.

⁶¹ Vlastní zdroj, 2022.

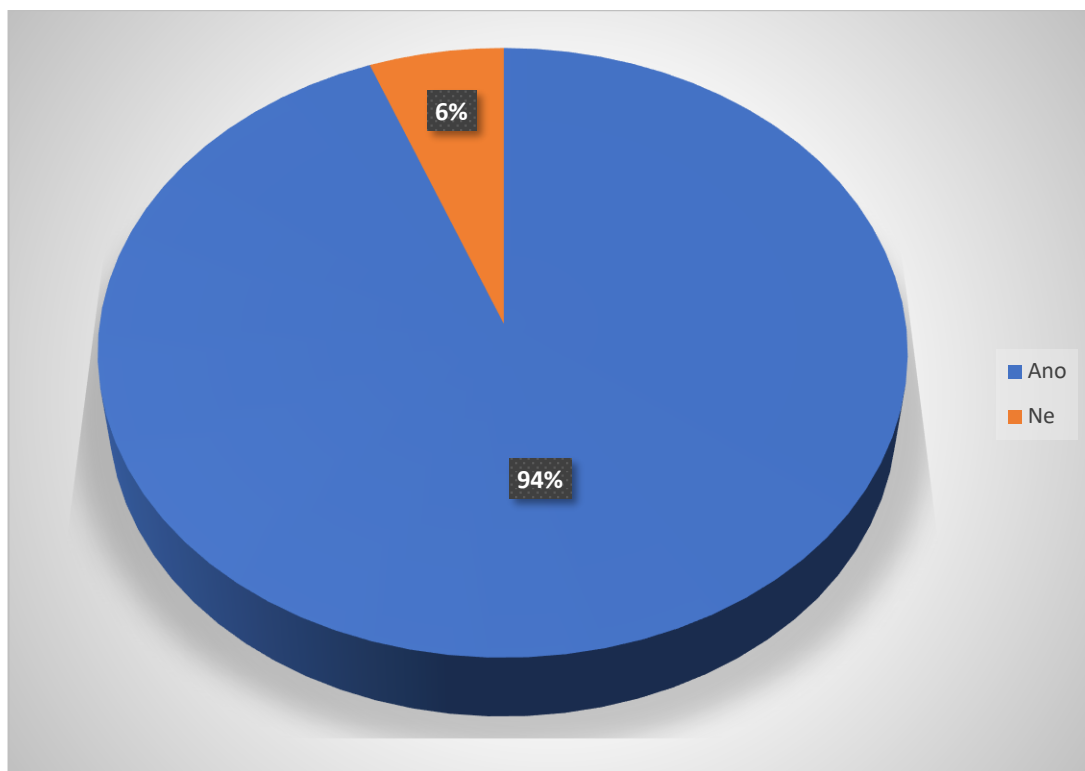
Graf 5: S jakými hazardními hry máte zkušenosti?⁶²

Nejvyšší zastání odpovědí je u tohoto grafu rozloženo mezi loterii a stírací losy, která tvoří 31 %. Dále to jsou sázky na sport, které činí 30 % odpovědí a výherní automaty s hodnotou 25 %. Zbýlá procenta jsou po 8 % rozložena na ruletu a 6 % na karetní hry. Je možné, že většina respondentů nevnímá loterii nebo sázku na sporty, ani jako možnost nějaké závislosti. Avšak i zde se dá rychle vytvářet fáze závislosti. Nemalé zastoupení zde mají i výherní automaty. Které mohou být jedním z nejhorších, pro svoji jednoduchost k rychlé výhře, ale i prohře.

⁶² Vlastní zdroj, 2022.

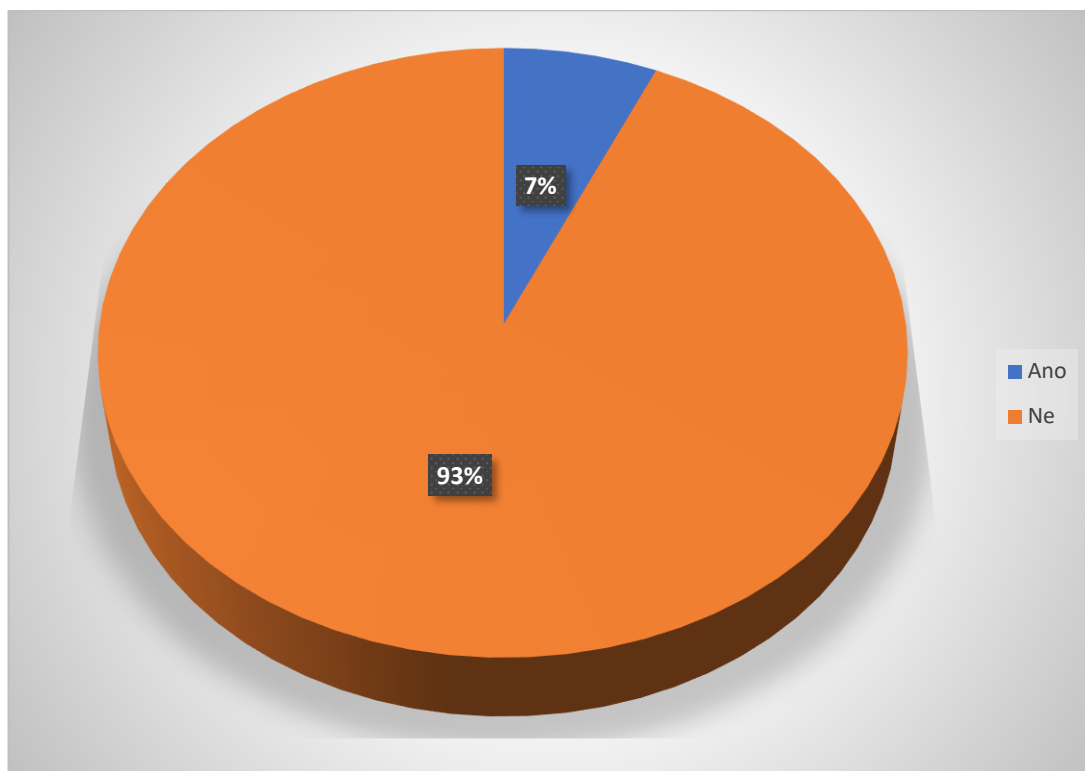
Graf 6: Musel/a jste se registrovat, abyste mohl/a hrát hazardní hry?⁶³

Jak již bylo uvedeno, hazardní hry podléhají díky zákonu o hazardních hrách číslo 186/2016 Sb. přísným regulím. Legální hraní je umožněno pouze na schválených místech a je povinná registrace. U tohoto grafu odpovědělo 94 % respondentů, že se museli pro hraní hazardních her registrovat. 6 % respondentů však uvedlo odpověď ne. Lze spekulovat, zda tito respondenti hrají hazardní hry na místech, která nemají dostatečné povolení pro tuto činnost například v „černých hernách“ nebo se jedná o jiné důvody tohoto uvedení.

⁶³ Vlastní zdroj, 2022.

Graf 7: Musel/a jste si někdy v souvislosti s hraním půjčit finanční prostředky?⁶⁴

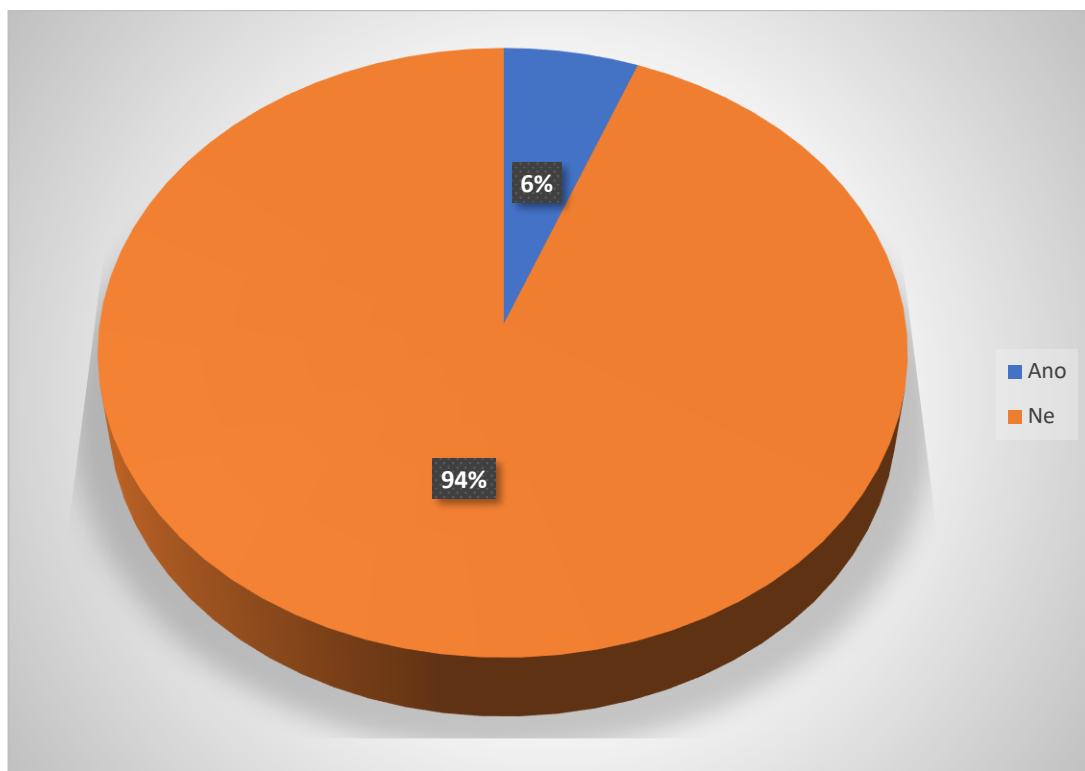

Hazardní hraní může souviset s nelehkou finanční situací v životě. U dotazovaných respondentů bylo detekováno, že 93 % z nich si v souvislosti s hazardem nepůjčilo finanční prostředky, avšak 7 % respondentů odpovědělo variantou ano. Zde je zajímavé, že ve výroční zprávě o hazardním hraní z června 2021, bylo za rok 2020 uvedeno přibližně 90 % patologických hráčů s dluhem v průměrné výši 750 000 Kč.⁶⁵

⁶⁴ Vlastní zdroj, 2022.

⁶⁵ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2021. s. 7-10.

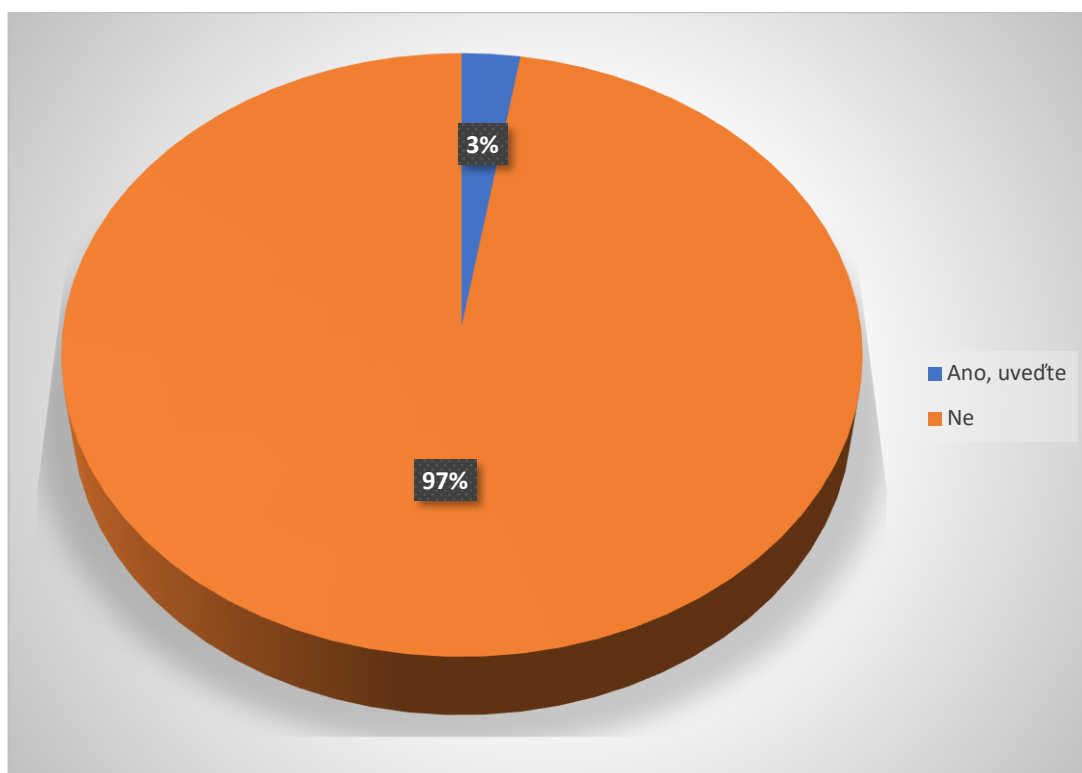
Graf 8: Musel/a jste někdy lidem ve svém okolí kvůli svému hraní lhát?⁶⁶

Lhaní v souvislosti s hazardním hraním může být součástí procesu patologického hráčství. V tomto grafu odpovědělo 94 % respondentů, že v návaznosti na hazard lhát nemuselo. Pozoruhodné je uvedení kladné odpovědi ze strany 6 % respondentů. Již v teoretické části bylo zjištěno, že osoby, které se nacházejí v nějaké fázi patologického hráčství, se mohou snadněji uchýlovat ke lhaní nebo upravování svých tvrzení. Mnohdy proto, aby zakryli svůj stud z prohry.

⁶⁶ Vlastní zdroj, 2022.

Graf 9: Dopustil/a jste se někdy nezákonného jednání, abyste mohl/a financovat hru?⁶⁷

Na základě vyhodnocení této otázky, bylo snahou ověřit, zda se respondenti v souvislosti s hazardním hraním dopouštějí kriminogenních faktorů. Otázka v případě kladné odpovědi umožňovala doplnění vlastního textu. Převážná většina respondentů, tedy 97 % odpovědělo, že se nedopustila protiprávního jednání. Avšak 3 % dotazovaných uvedla variantu ano. Jednalo se o 3 respondenty, kteří odpověděli takto:

Odpověď 1. respondenta: Když byla možnost, vzal jsem, co šlo.

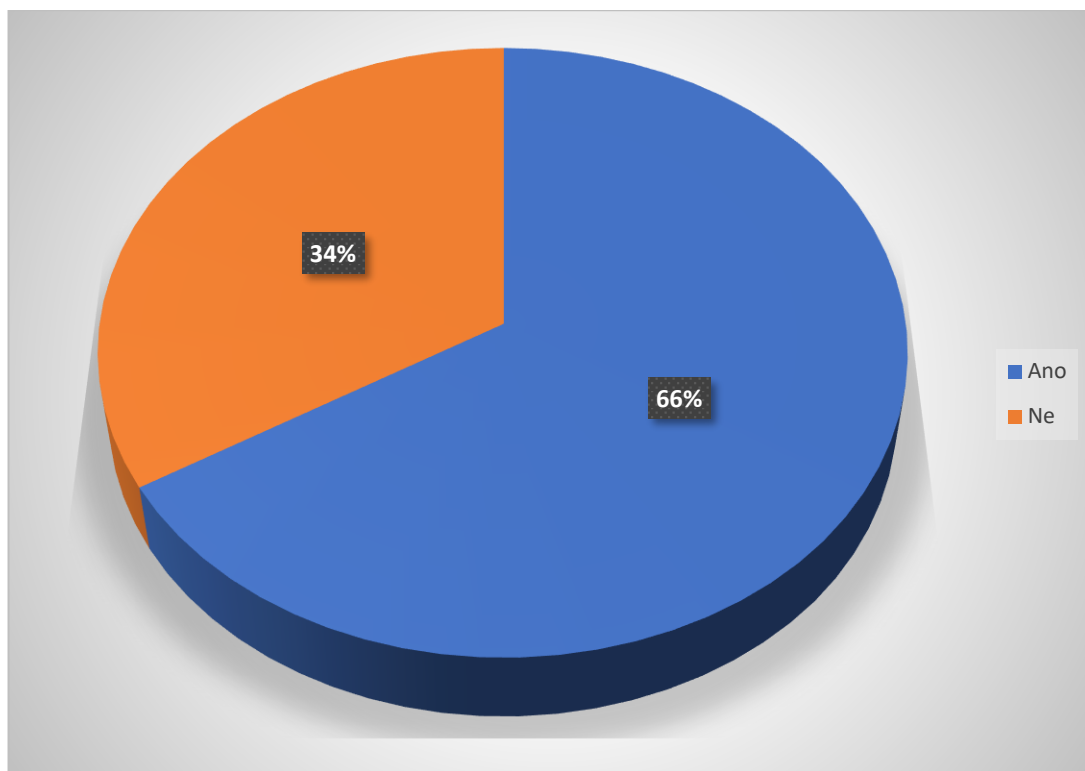
Odpověď 2. respondenta: Krádeže.

Odpověď 3. respondenta: Občas jsem kradl po krámech, než mě chytili.

Zajímavé je, že bylo osobně hovořeno minimálně s pěti respondenty, kteří odpověděli kladně na otázku, zda se dopustili kvůli hazardu protiprávního jednání, ale ve výsledném hodnocení jsme zaznamenali pouze tři kladné odpovědi. Zejména se jednalo o krádeže nebo zpronevření svěřeného finančního obnosu určeného k dalšímu hraní. Je tedy zřejmé, že odpovědi respondentů nebyly vždy založeny na pravdě.

⁶⁷ Vlastní zdroj, 2022.

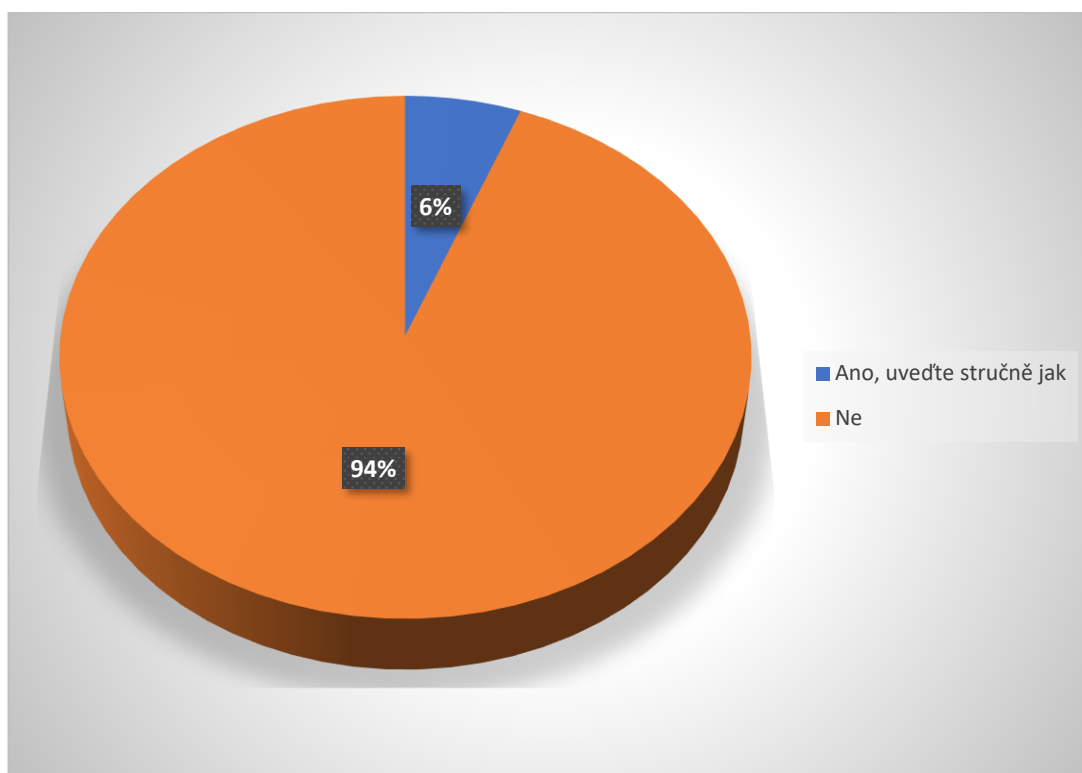
Graf 10: Dopřejete si při hraní alkohol?⁶⁸

Tato otázka byla záměrně položena, jelikož součástí práce bylo i navržení preventivního opatření ve formě omezení prodeje alkoholu v hernách, které by mohlo snížit nebezpečný patologický jev gamblerství. Na základě získaných hodnot, se podařilo zjistit, kolik z dotazovaných subjektů by se mohla omezení týkat. Výsledkem je 66 %, respondentů, kteří si při hraní hazardních her alkohol dopřejí. Naproti tomu 34 % dotazovaných uvedlo, že si alkohol při hraní nedopřávají.

⁶⁸ Vlastní zdroj, 2022.

Graf 11: Ovlivňuje alkohol Vaše hraní?⁶⁹

Již v teoretické části bylo nastíněno, že hazardní hraní pod vlivem alkoholu, může mít ovlivňující následky. Otázka byla respondentům položena opět s možností odpovědi vlastního textu. V rámci této otázky byly zjištěny výsledky, kdy 94 % respondentů odpovědělo, že alkohol jejich hraní neovlivňuje. Nicméně 6 %, konkrétně 7 respondentů uvedlo variantu ano. Respondenti uvedli tyto odpovědi:

Odpověď 1. respondenta: Více riskuji.

Odpověď 2. respondenta: Občas prohrají víc, než si stanovím.

Odpověď 3. respondenta: Když už jsem hodně pod parou, saším nesmysly. Někdy to vyjde, někdy ne.

Odpověď 4. respondenta: Více mě baví hraní.

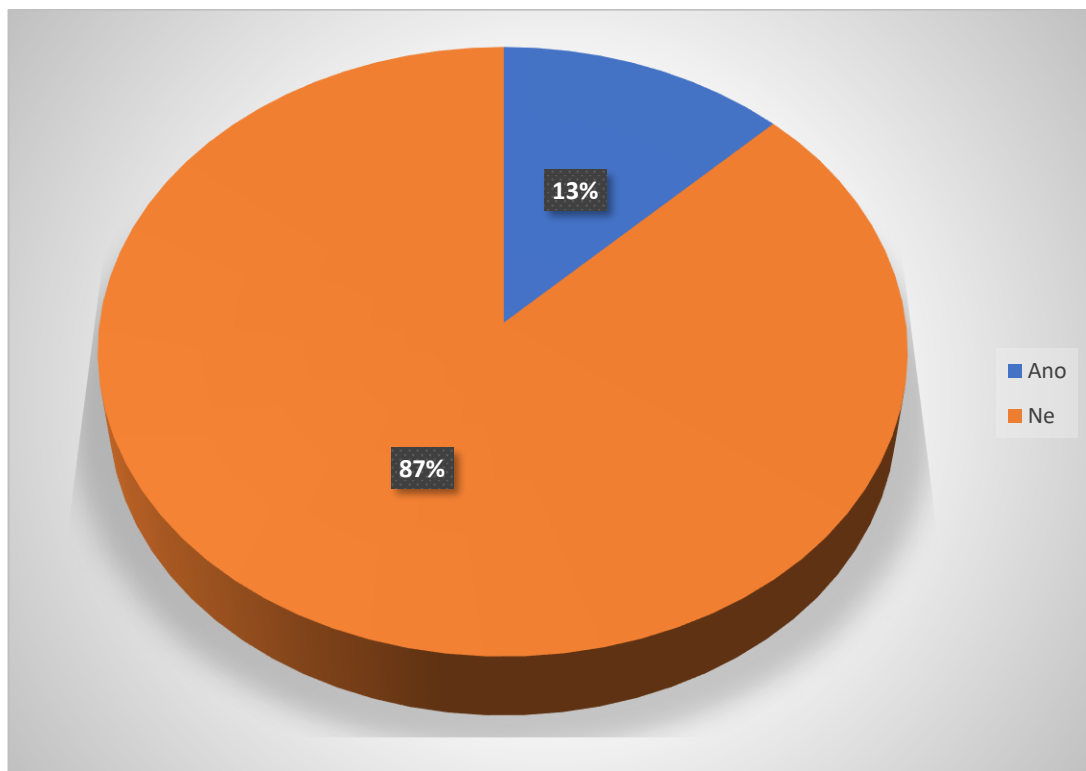
Odpověď 5. respondenta: Jo, jsem schopný víc prohrát.

Odpověď 6. respondenta: Je mi jedno kolik prohrají a za kolik vsadím.

Odpověď 7. respondenta: Výše sázek mi tolik nevadí.

⁶⁹ Vlastní zdroj, 2022.

Graf 12: Souhlasil/a byste se zamezení prodeje a podávání alkoholu v místech, kde se dají hrát hazardní hry?⁷⁰

Tato otázka byla vytvořena v návaznosti na předchozí otázku, je také součástí teoretické části, kde byla navrhovaná prevencí, která by mohla přispět k ochraně hráčů a společnosti. Překvapivá většina respondentů, a to 87 % by s touto prevencí nesouhlasila. Pouhých 13 % dotazovaných respondentů uvedlo, že by souhlasilo.

⁷⁰ Vlastní zdroj, 2022.

6.5 Vyhodnocení hypotéz

H1: Většina osob hrajících hazardní hry, získala svou první zkušenost před dovršením 18. roku věku.

Z dosažených odpovědí v grafu číslo 3 bylo detekováno, že celkem 61 % procent respondentů hrálo hazardní hry před nabytím své zletilosti. Vzhledem k výsledku odpovědí, lze tuto hypotézu **potvrdit**.

H2: Hazardní hry hrají lidé, bez ohledu na vzdělání.

Ze 4. grafu lze z odpovědí vyhodnotit, že hazardní hraní se neomezuje na úroveň vzdělání. Mohou ho hrát všechny sociální stupně společnosti. Vzhledem k výsledku odpovědí lze tuto hypotézu **potvrdit**.

H3: Účast na hazardní hře může vést k páchání protiprávního jednání.

V návaznosti na výsledky odpovědí v grafu číslo 9, kde 3 % respondentů uvedla, že se protiprávního jednání v souvislosti s hraním dopustila, je možné konstatovat, že hazardní hraní může vést k tomuto nebezpečnému sociálnímu jevu. Stanovenou hypotézu lze **potvrdit**.

6.6 Vlastní návrh na prevenci v souvislosti s hazardním hraním

Preventivní opatření lze směřovat na různá omezení, například rejstřík vyloučených osob, které od prosince roku 2020 spustilo Ministerstvo financí. Také lze zavést nová přísnější pravidla pro hráče a to registrační povinnost hráčů při vstupu do herních prostor. Zde je ověřován zejména věk hráče a výše zmíněný rejstřík vyloučených osob. Přísnější pravidla omezila prostory k provozování hazardních her pouze na herny, kasina a internet. Autorovo návrhem, který by mohl přispět k ochraně sociálně patologických hráčů a také k ochraně společnosti, je varianta spočívající v omezení podávání a prodeje alkoholických nápojů hráčům v hernách a kasinech. Alkohol může často ovlivňovat negativně mysl hráče a zbavovat ho soudnosti a obezřetnosti, zvyšovat mu chuť na větší riskování a adrenalin z pocitu vysokých výher na základě zvyšování sázek. Dle autorova pohledu se pak osoba, která je pod vlivem alkoholu a zároveň prohrála nemalý finanční obnos, může častěji uchýlovat k situacím, které by v případě střízlivé mysli nekonala. Může se pak právě jednat o páchání kriminogenních faktorů ve spojitosti s hazardním hraním a dalšími látkami, které ovlivňují mysl a afektivní jednání člověka.

6.7 Shrnutí praktické části

Praktická část této práce za užití stratifikovaného, průzkumného šetření nastínila situaci mezi dotazovanými respondenty hrajícími hazardní hry, a to z několika hledisek, včetně trestné činnosti. Již první otázka měla za cíl vyfiltrovat zájmové osoby se zkušeností s hazardními hrami. To lze vzhledem k 94 % pozitivních odpovědí považovat za úspěch. Zájmem bylo zjistit i počet osob, které již hrát přestaly a jejich důvod, který je k tomu vedl. Převážně se jednalo o důvody finanční, osobní a rodinné. Zajímavým zjištěním bylo, že většina odpovídajících respondentů měla možnost hrát poprvé hazardní hry před nabytím své zletilosti. V té době nebyly tak přísně restriktce, takže výsledek není úplným překvapením. Určitě by byla zajímavá komparace této otázky za několik let s jinými respondenty, a to po již zpřísněných a platných opatřeních státu. Neméně překvapující dedukcí také bylo, že hazardní hry nejsou omezeny vzděláním. Hazard hrají osoby napříč společnostmi bez ohledu na počet svých titulů. Možná i to může být jeden z důvodů, proč hazard nemusí být tolik negativně vnímán společnostmi, jako jiné patologické jevy. Nejhranějšími hazardními hrami byly respondenty zvoleny loterie a sázky na sport. Avšak v nemalém zastoupení to jsou i výherní automaty, u kterých za poslední léta vznikly přísné restriktce ze strany státu. V návaznosti na tyto restriktce vznikla i podmínka registrování hráče hazardních her, avšak u 6 % respondentů byla přijata odpověď, že se pro hraní nemuseli registrovat. Zde si lze pohrávat s domněnkou, zda odpovídající respondenti navštěvují nelegální provozovny za účelem svého hraní. Dále se potvrdilo, že i někteří dotazovaní respondenti si v souvislosti s hazardním hraním půjčují finanční prostředky. Mohlo by být zajímavou predikcí, kde tyto osoby získávají finanční prostředky na pokrytí svých dluhů.

V rámci hlavního cíle praktické části bylo komparací detekováno, že se 3 % z celkového počtu odpovídajících dopustila majetkové trestné činnosti, a to za účelem získání finančních prostředků pro další hraní. Pokud bychom chtěli určit nejčastější charakter tohoto protiprávního jednání mezi našimi dotazovanými, byly to krádeže. Zajímavé je, že tato odpověď z více jak poloviny, konkrétně 51 %, převládala i mezi patologickými hráči pobývající v léčebně za rok 2019. Vzhledem k tomu, že v roce 2017 byla tato hodnota 43 %⁷¹, můžeme spekulovat, zda se toto číslo navýší i v následujících letech, případně zda zpřísnování opatření v rámci hazardního hraní pomůže minimalizovat tento společensky nebezpečný jev. Dle těchto informací můžeme usoudit,

⁷¹ MRAVČÍK, V., ROUS, Z. a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019*. MRAVČÍK, V. (ED.). Praha: Úřad vlády České republiky, 2020. s. 102.

že hazardní hraní a dopouštění se kriminogenních faktorů má skutečně souvislost. Podlehnout mohou zejména osoby, které se nacházejí již ve fázi výše zmíněného patologického hráčství. Domněnkou je, že zejména volně odložené věci mohou být snadným cílem a motivací pro tyto trestné činy.

Důležité také bylo ověření navrženého preventivního opatření zaměřeného na omezení podávání a prodej alkoholových nápojů hráčům, a to ve všech provozovnách. Z odpovědí respondentů, zda je při hraní ovlivňuje alkohol a jak, lze dedukovat, že jim dodává více odvahy. Mohou ztrácet sebekontrolu a zvyšovat neúměrně své sázky. Také mohou snadněji ztrácet pojem o čase a realitě. Navrhovaná restrikce byla z 87 % dotazovaných respondentů zavržena.

Závěr

Gamblerství je v České republice problém, kterému je až v posledních letech věnováno větší množství pozornosti. Hazard byl a vždy bude součástí společnosti, nelze jej z ní tedy odstranit. Lze pouze regulovat opatření, které by minimalizovalo kriminogenní faktory a sociálně patologické jevy a mělo snahu o ochranu společnosti a ne pouze o snadný zisk pro stát. Zisk z hazardu tvoří nemalý přínos pro stát. Ročně se na hazardu vybere okolo 10 miliard korun. Avšak zvyšováním daně z hazardu není správná cesta k ochraně společnosti. Aktuálně se na technických hrách, tedy v hernách nebo kasinech, vybírá daň 35 % ze zisku. A stále je ze strany ministerstva financí snaha zvyšovat daň z hazardu. Reakce protistrany, tedy provozovatelů je založením nelegálních takzvaných „černých provozoven“. Tyto nelegální provozovny jsou v posledních letech na vzestupu, zejména ve městech, kde je hazard zakázán. Jedná se o klasické restaurační zařízení, tzv. „putyky“, které nesplňují podmínky dané zákonem k provozu hazardních her. Prioritou státu by nemělo být zvyšování daně z hazardu, je to kontraproduktivní. Legální hazard, který konečně má nějaká fungující pravidla, by se tímto mohl vytratit do stínu nelegálního hazardu, který tyto pravidla nedodrží. Tím by se mohla zvýšit rizika pro společnost. Opět by mohlo docházet k nárůstu hráčů, kteří jsou na seznamu vyloučených osob pro svoji sociální situaci. Následkem toho může docházet k navýšení kriminality, spjaté s hazardním hraním za účelem obstarávání si finančních prostředků k dalšímu hraní.

Hlavním cílem teoretické části bylo zjištění preventivních opatření, které stát vydal v souvislosti s hazardním hraním. Tento cíl byl splněn a je rozeptán v teoretické části. Může posloužit osobám, které by chtěly mít bližší přehled o aktualitách v posledních letech v souvislosti s hazardního hraní na území České republiky. K preventivním opatřením je třeba vyzdvihnout, že ze strany ministerstva financí byl spuštěn systém s rejstříkem osob vyloučených z hazardního hraní. Zde je konečně pokrok omezit hraní zejména osobám v dluhové tísní nebo osobám pobírající sociální dávky a tím prohlubovat případně jejich sociálně patologické hráčství. Dle statistik národního monitorovacího střediska pro drogy a závislost se každý druhý dotazovaný patologický hráč dopustil protiprávního jednání, zejména krádeže či podvodu a to z prostého důvodu opatřit si další finanční prostředky, které by jej uspokojily v touze po své závislosti, tedy hazardnímu hraní. Tímto je však vytvořen začarovaný kruh, který může škodit jak dané osobě, tak jeho rodině, ale i celé společnosti. Dalším úspěšným krokem ze strany ministerstva financí, bylo zavedení registrace jednotlivých hráčů. Zde je zlepšena ochrana

společnosti. Zejména nezletilých osob, které v dřívějších dobách neměly problémy se k volně dostupným hazardním hrám dostat.

Výsledkem provedené komparace v praktické části mezi dotazovanými respondenty s respondenty, kteří byli léčeni, pro patologické hráčství, byla potvrzena stanovená hypotéza. Výsledkem bylo potvrzeno, že i dotazovaní respondenti se mohou v souvislosti s hazardním hraním dopustit protiprávního jednání. V rámci vlastního šetření se naskytly možnosti osobně hovořit s několika respondenty, kteří se protiprávního jednání ve spojitosti s hazardním hraním dopustili. Bylo zjištěno, že zejména alkohol jim dodal pocit jistoty, že tentokrát to musí vyjít. Dále potvrzovali bludy gamblerství, kdy byli často přesvědčeni, že pochopili vzorec hraní zejména u výherních automatů a tušili, kdy sázku zvýšit a kdy snížit. Nejedním respondentem uvedl, že byl schopen prohrát celou svoji výplatu v řádu desítek minut. Někdy to eskalovalo až do fáze, kdy byl ochoten pro další hraní vypůjčit finanční obnos, či dokonce odcizit nějakou věc. Tu následně prodat co nejrychleji, často za směšné částky, aby mohl znovu hrát a měl možnost prohrané finance získat zpět. Hodnocením odpovědí v dotazníku byly také potvrzeny další z hypotéz. Jednak, hazardního hraní se účastní lidé bez ohledu na míru vzdělání. A také vytyčením skutečnosti, že v minulosti měla většina respondentů možnost dostat se k hazardnímu hraní před dovršením své zletilosti. Tedy v období kdy osobnost jedince, nemusí být dostatečně vyvinuta a podlehnout hazardu může být rychlejšího rázu. Díky novému hazardnímu zákonu, je nyní povinnost registrace. Mohlo by tedy dojít ke snížení tohoto nežádoucí jevu ve společnosti.

Zajímavým doporučením by mohla být již v praktické části zmíněná restrikce ve formě omezení prodeje a podávání alkoholu v hernách a kasinech. Náзор na tento návrh měl od dotazovaných respondentů převážně negativní ohlasy. Nicméně, by tato restrikce mohla mít důležitý podíl na minimalizaci vzniku kriminality.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- [1] BÁRTLOVÁ, S. *Sociální patologie*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998. 53 s. ISBN 8070132590.
- [2] BELENKO, Steven R. a SPOHN, C. *Drugs, crime, and justice*. Los Angeles: Sage, 2015. 344 s. ISBN 978-1-4522-7708-0.
- [3] DÁVIDOVÁ, M. *Patologické hráčství: výskyt, diagnostika, léčba, komplexní pohled na problematiku*. Praha: Grada Publishing, 2020. 176 s. ISBN 978-80-247-2758-5.
- [4] FISCHER, S. *Sociální patologie: propedeutika*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2006. 144 s. ISBN 8070448121.
- [5] KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti, mezioborový přístup, část 2*. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2003, 343 s. ISBN 80-86734-05-6.
- [6] KRAUS, B., HRONCOVÁ, J., a kol. *Sociální patologie. 2. vydání*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2010, 325 s. ISBN 978-80-7435-080-1
- [7] KUCHTA, J. a VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2005. Beckovy mezioborové učebnice. 544 s. ISBN 80-7179-813-4.
- [8] MACHOVÁ, J. a KUBÁTOVÁ, D., a kol. *Výchova ke zdraví pro učitele. 1. vydání*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Turkyň v Ústí nad Labem, 2006. 250 s. ISBN 80-7044-768-0.
- [9] MRAVČÍK, V. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. 212 s. ISBN 978-80-7440-182-4.
- [10] MRAVČÍK, V., ROUS, Z., a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019*. MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky. 2020. 161 s. ISBN 978-80-7440-248-7.
- [11] MRAVČÍK, V., ROUS, Z., a kol. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020*. MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky. 2021. 183 s. ISBN 978-80-7440-269-2.
- [12] NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc*. Praha: NCPZ, 1994. 146s. ISBN 80-86008-18-5.
- [13] NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál, 2011. 176 s. ISBN 978-80-7367-908-8.

- [14] NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba*. Praha: Portál, 2011. 160 s. ISBN 978-80-262-00093.
- [15] NEŠPOR, K. a DVOŘÁK, V. *Prevence trestné činnosti související s návykovými látkami*. Praha: Armex, 1998. 101 s. ISBN 80-902283-9-9.
- [16] NOVOTNÝ, O. *Kriminologie. 2., přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
- [17] POKORNÝ, V., TELCOVÁ J. a TOMKO, A. *Patologické závislosti. 2. vyd.* Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 194 s. ISBN 80-86568-02-4.
- [18] PRUNNER, P. *Psychologie gamblersství, aneb, Sázka na štěstí*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 288 s. ISBN 9788073800741.
- [19] PRUNNER, P. *Gamblersství, aneb, Ztráta svobody*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 364 s. ISBN 9788073804527.
- [20] ZOUBKOVÁ, I. a MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. 143 s. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

- [21] CELNÍ SPRÁVA [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.celnisprava.cz/dalsi-kompetence/hazard/Stranky/default.aspx>>.
- [22] ČERNÉ HERNY V BRNĚ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/brno/zpravy/cerne-herny-brno-zakaz-hazardu.A170327_2315146_brno-zpravy_krut>.
- [23] FIBONNACI SYSTÉM [online]. [cit. 2021-10-07] Dostupné z WWW: <<http://ruleta-systemy.com/fibonacci.htm>>.
- [24] GAMBLING – hráčství jako problém [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://lubomirmsmekal.cz/gambling-hracstvi-jako-problem>>.
- [25] GAMBLING NEBO PATOLOGICKÉ HRÁŘSTVÍ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/gambling-nebo-patologicke-problemove-hracstvi/>>.
- [26] HAZARDNÍ HRANÍ [online]. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.hazardni-hrani.cz/article/blog/lekarny-s-poradenstvim-pri-odvykani-koureni/>>.
- [27] NELEGÁLNÍ HAZARD [online]. [cit. 2021-10-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.krimi-plzen.cz/a/stribrsky-zastupitel-celi-obvineni-z-trestneho-cinu/>>.

- [28] NEŠPOR, K. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.drnespor.eu/Upd.doc>>.
- [29] NEŠPOR, K. *Už jsem prohrál dost.* [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://FILES.AURITUS.CZ//200000165-561AF57145/UZ-JSEM-PROHRAL-DOST.PDF>>.
- [30] REGISTR LIDI SE ZÁKAZEM HRANÍ [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/registr-lidi-se-zakazem-hrani-hazardu-ma-fungovat-od-2021/r~57e4825affba11e98d520cc47ab5f122/>>.
- [31] SURVIO: Gamblerství jako kriminogenní faktor [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.survio.com/survey/d/V3M3P6E1Q5I9A3C9P>>.

Legislativní dokumenty

- [32] ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>>.

Seznam grafů a tabulek

Graf 1: Hrajete hazardní hry? (např. loterie, sázka na sporty, výherní automaty).....	41
Graf 2: Pakliže jste hrál/a hazardní hry a přestal/a jste, co bylo důvodem?.....	42
Graf 3: V kolika letech jste poprvé hrál/a hazardní hru?.....	43
Graf 4: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?.....	44
Graf 5: S jakými hazardními hry máte zkušenost?.....	45
Graf 6: Musel/a jste se registrovat, abyste mohl/a hrát hazardní hry?.....	46
Graf 7: Musel/a jste si někdy v souvislosti s hraním půjčit finanční prostředky?.....	47
Graf 8: Musel/a jste někdy lidem ve svém okolí kvůli svému hraní lhát?.....	48
Graf 9: Dopustil/a jste se někdy něčeho nezákonného, abyste mohl/a financovat hru?..	49
Graf 10: Dopřejete si při hraní alkohol?.....	50
Graf 11: Ovlivňuje alkohol Vaše hraní?.....	51
Graf 12: Souhlasil/a byste se zamezením prodeje a podávání alkoholu v místech, kde se dají hrát hazardní hry?.....	52

Tabulka 1: Kriminalita páchaná hráči hazardních her.....	22
--	----

Seznam příloh

Příloha č. I: Dotazník

Příloha č. II: QR kód odkazující na elektronický dotazník

Příloha č. III.: Informační materiál pro fyzické osoby zapsané v RVO

Příloha č. I: Dotazník

<https://www.surveio.com/survey/d/V3M3P6E1Q5I9A3C9P>

1. Hrajete hazardní hry? (např. loterie, sázka na sporty, výherní automaty)

- Ano
- Ne
- Hrál/a jsem, ale přestal/a jsem

2. Pakliže jste hrál/a hazardní hry a přestal/a jste, co bylo důvodem?

- Z finančních důvodů
- Z rodinných důvodů
- Z pracovních důvodů
- Z osobních důvodů
- Jiná

3. V kolika letech jste poprvé hrál/a hazardní hru?

- Mladší 15 let
- 15 – 17 let
- 18 let a více

4. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Bez vzdělání nebo neúplné základní vzdělání
- Základní
- Vyučen/a bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské (bakalářský titul, magisterský titul nebo vyšší)

5. S jakými hazardními hry máte zkušenost?

- Výherní automaty
- Sázky na sport (např. Tipsport, Fortuna)
- Loterie a stírací losy (např. Sportka, Rentiér)
- Ruleta
- Karetní hry (např. Poker, Black Jack)

6. Musel/a jste se registrovat, abyste mohl/a hrát hazardní hry?

- Ano
- Ne

7. Musel/a jste si někdy v souvislosti s hraním půjčit finanční prostředky?

- Ano
- Ne

8. Musel/a jste někdy lidem ve svém okolí kvůli svému hraní lhát?

- Ano
- Ne

9. Dopustil/a jste se někdy něčeho nezákonného, abyste mohl/a financovat hru?

- Ano, uveďte
- Ne

10. Dopřejete si při hraní alkohol?

- Ano
- Ne

11. Ovlivňuje alkohol Vaše hraní?

- Ano... stručně popište
- Ne

12. Souhlasil/a byste se zamezením prodeje a podávání alkoholu v místech, kde se dají hrát hazardní hry?

- Ano
- Ne

Příloha č. II: QR kód odkazující na elektronický dotazník⁷²

Anonymní webový dotazník pro účely bakalářské práce
(načtěte QR čtečkou ve svém mobilním telefonu)

⁷² Vlastní zdroj, 2021.

Příloha č. III: Informační materiál pro fyzické osoby zapsané v RVO⁷³

Rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardní hře (RVO) - účinnost od 20. 12. 2020

INFORMAČNÍ MATERIÁL PRO FYZICKÉ OSOBY ZAPSANÉ V RVO

Vážení návštěvníci sítě heren a kasin spol. BONVER WIN, a.s.,

bohužel Vás musíme upozornit na skutečnost, že s účinností od 20. 12. 2020 je provozovatel hazardní hry povinen zamezit osobě zapsané v Rejstříku vyloučených osob ve vstupu do herny nebo kasina, neumožnit jí zřídit nebo používat uživatelské konto od 20. prosince 2020 dle zákona č. 186/2016 Sb. o hazardních hrách.

REJSTŘÍK VYLOUČENÝCH OSOB - OBECNÉ INFORMACE

Zákonná definice Rejstříku vyloučených osob (RVO) z účasti na hazardních hrách

Rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách (dále jen „RVO“) je **neveřejným informačním systémem veřejné správy**, který slouží k zamezení přístupu vyloučených fyzických osob k hazardním hrám. Správcem rejstříku je Ministerstvo financí ČR.

Je podstatné zdůraznit, že **se nejedná o Rejstřík „patologických hráčů“**, ale pouze o rejstřík osob preventivně vyloučených z účasti na hazardních hrách vycházející z nejnižšího možného posouzení majetkových poměrů osob a rizikovosti u těchto skupin osob.

Jaké údaje jsou vedeny v RVO?

- a) identifikační údaje fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách,
- b) datum zápisu fyzické osoby do rejstříku a
- c) důvod zápisu fyzické osoby do rejstříku.

Kdo provádí zápis a výmaz údajů z RVO?

Zápis a výmaz údajů podle odstavce provádí Ministerstvo financí ČR.

Kdy se provozovatel hazardní hry připojuje do RVO?

Ministerstvo financí ČR je povinno **zajistit provozovatelům hazardních her** při ověření totožnosti fyzické osoby nepřetržitý dálkový přístup do RVO pouze k údajím o tom, zda konkrétní osoba je nebo není zapsána v RVO.

Jaké osoby jsou z moci úřední do RVO zapsány – tj. tzv. AUTOMATICKÝ ZÁPIS DO RVO?

Fyzické osoby,

- a) které pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi, s výjimkou mimořádné okamžité pomoci, podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) a podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“) tzn. příjemci příspěvku na živobytí nebo doplatku na bydlení,
- b) které jsou starší 18 let a jsou s osobou podle písmene a) společně posuzovány podle zákona o pomoci v hmotné nouzi a podle zákona o životním a existenčním minimu, tzn. společně posuzované osoby,
- c) vůči kterým je pravomocně zjištěn úpadek podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“), tzn. osoby v insolvenci,
- d) kterým bylo uloženo předběžné opatření zákazu her a sázek podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, nebo

⁷³ Vlastní zdroj, 2021.

e) kterým bylo uloženo přiměřené omezení a přiměřená povinnost zdržet se hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázek nebo ochranné léčení spočívající v léčbě závislosti na hazardních hrách podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo financí ČR provede neprodleně výmaz osoby z RVO, pomínou-li důvody pro tento zápis, a v případě osoby, vůči které byl pravomocně zjištěn úpadek, neprodleně po skončení insolvenčního řízení.

Jak si může fyzická osoba ověřit, zda je zapsána v RVO?

Ministerstvo financí ČR dotčeným osobám automaticky nezasílá informace o zápisu do RVO nebo výmazu z RVO provedeného z moci úřední na základě zákona ani o dalších změnách v Rejstříku.

Každý se může na Ministerstvo financí ČR obrátit s žádostí o výpis z RVO, Ministerstvo financí ČR následně zašle výpis s informací, zda osoba je nebo není vedena v RVO, v případě vedení v RVO obdrží výpis i s uvedením důvodu/ů zápisu do RVO. Osoba může být zapsána do RVO i z více důvodů současně. Zápis z více důvodů má stejné právní účinky jako zápis z jednoho důvodu.

Formulář žádosti o výpis z RVO je dostupný na níže uvedeném linku. Rovněž v případě žádosti o výpis z RVO je nutné požadovat zaslání tištěné žádosti s úředně ověřeným podpisem nebo uznávaným elektronickým podpisem, je-li žádost zasilána prostřednictvím e-mailu.

<https://portal.hazard.mfcr.cz/aisq/verejny/rejstrik-vyloucenych-osob/vypis>

Zapisují se do RVO a mají omezenou možnost účasti na hazardních hrách i osoby v exekuci? Dle stávajícího znění zákona o hazardních hrách nikoliv, toto omezení se týká pouze osob vymezených výše.

Je možné, aby byla osoba zapsána do RVO z více důvodů?

Ano, u osoby vedené v RVO jsou evidovány všechny důvody zápisu do RVO. Právní účinky zápisu osoby do RVO (nemožnost účasti na hazardní hře) nastupují po zapsání prvního důvodu pro vyloučení z účasti na hazardní hře a končí výmazem posledního důvodu.

Jak mám postupovat, pokud si myslím, že bych v RVO vůbec neměl být zapsán (nenaplníuji důvody pro zápis do RVO), ale provozovatel hazardní hry mi neumožnil účast na hazardní hře?

Pokud je důvodem pro neumožnění účasti na hazardní hře zápis v RVO a Vy si myslíte, že v něm nemáte být zapsán/a, pak lze jen doporučit obrátit se na Ministerstvo financí ČR s žádostí o výpis z RVO či o prověření relevantnosti zápisu, odkaz na portál Ministerstva financí ČR s příslušnou žádostí:

<https://portal.hazard.mfcr.cz/aisq/verejny/rejstrik-vyloucenych-osob/vypis>

Údaje pro zápis do RVO čerpá Ministerstvo z příslušných databází spravovaných Ministerstvem spravedlnosti (Insolvenční rejstřík – ISIR) a Ministerstvem práce a sociálních věcí (Informační systém pro vedení agendy dávek pro občany v hmotné nouzi OKNouze) nebo je získává přímo od příslušných soudů. Nelze vyloučit, že k zápisu či výmazu může dojít s určitým drobným zpožděním způsobeným prodlevou v získání relevantních informací z příslušných databází či jejich aktualizací. Stejně tak nelze vyloučit ojedinělé případy nepřesných či mylných dat zapsaných v databázích, u nichž není Ministerstvo financí správcem. V těchto ojedinělých případech bude možné se obrátit na příslušné úřady či soudy s žádostí o prověření či sjednání nápravy.